

Σύνοψη αποφάσεων εφαρμογών διεθνούς και ευρωπαϊκού δικαίου 2015

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Stauder C -29/69

(Απόφαση Stauder. Για πρώτη φορά το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εξετάζει την προστασία του ατόμου αποφαινόμενο ότι οι γενικές αρχές της κοινοτικής νομοθεσίας, την τήρηση των οποίων διασφαλίζει το Δικαστήριο, περιλαμβάνουν και τα θεμελιώδη ατομικά δικαιώματα.)

Ιστορικό : Προσφυγή Stauder στο εθνικό δικαστήριο , με επίδικο αντικείμενο την διάθεση βουτύρου σε χαμηλότερη τιμή -> δικαιούχοι συμμετέχοντες κάποιων προγραμμάτων κοιν.αρωγής.

Διαδικασία λήψης -> με φανέρωση του ονόματος τους .

Προδικαστικό Ερώτημα : Συνάδει με τις γεν.αρχές του κοιν.δικαίου η φανέρωση του ονόματος των δικαιούχων στον πωλητή ;

Σκεπτικό Απόφασης : •Δυνάμει του αρθ.177 Συνθ.ΕΟΚ αν συμβαδίζει με τις αρχές του κοινοτικού δικαίου η απόφαση (διάθεση βουτύρου με φανέρωση ονόματος)

•Σκοπός της απόφασης η διευκόλυνση κατανάλωσης πλεονάσματος βουτύρου σε ορισμένες κατηγορίες καταναλωτών σε χαμηλότερη τιμή.

•Η εξουσιοδότηση → **υπο όρους** → ώστε να μην παρεκκλίνει ο σκοπός

•Δυο γλωσσικές αποδόσεις της απόφασης (προβληματική γλωσσικής διατυπώσεως) → Κατά τη γερμανική η αγορά/λήψη προϊόντος ΜΟΝΟ με επίδειξη «δελτίου που έχει εκδοθεί στο όνομα του δικαιούχου»

Ενώ σε άλλες γλωσσικές διατυπώσεις → Ως μέσου ελέγχου «εξατομικευμένο δελτίο» και όχι ονομαστική αναγραφή.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

→Η απόφαση απευθύνεται σε όλα τα κράτη μέλη , συνεπώς για την ομοιόμορφη εφαρμογή της απαιτείται να ερμηνεύεται σύμφωνα με την πραγματική βούληση και τον σκοπό του εκδότη της.

→Θα πρέπει να υπερισχύει σε τέτοιες περιπτώσεις η λιγότερο καταναγκαστική ερμηνεία.(αρκεί να εξασφαλίζεται ο σκοπός)

Επιτροπή : Έκδοση διορθωτικής αποφάσεως στις 29.7.69 , δίνοντας στην ευχέρεια σε κάθε κράτος μέλος να επιλέξει την μέθοδο εξατομίκευσης , συνεπώς δεν υπάρχουν στοιχεία που να θίγουν τα θεμ.δικ/τα του ατόμου

ΑΠΟΦΑΣΗ : Μετά την διορθωτική απόφαση της Επιτροπής πρέπει να ερμηνευτεί πως δεν επιτάσσει ούτε απαγορεύει την ονομ.εξατομίκευση (επιβάλλει μόνο την εξατομίκευση για σκοπούς ελέγχου) .

Επομένως δεν υπάρχει κανένα στοιχείο ικανό να θίξει το κύρος της διατάξεως.

Nold C-4/73

(Στις πιο σημαντικές αποφάσεις που αφορούν την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συγκαταλέγεται η απόφαση της 14ης Μαΐου στην υπόθεση Nold, με την οποία το Δικαστήριο αποφαινεται ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των γενικών αρχών του δικαίου των οποίων διασφαλίζει την τήρηση)

Ιστορικό: Προσφυγή εταιρείες Nold περί εγκρίσεως νέων κανόνων πώλησης της Ruhrkohle

Σκεπτικό : Εταιρεία Nold -> εταιρεία με αντικείμενο το χονδρικό εμπόριο άνθρακα.

->αίτημα ακύρωσης απόφασης περί εγκρίσεων νέων κανόνων

πώλησεως της Ruhrkohle

->επικουρικός αναγνώριση ακυρότητας και μη εφαρμογή απόφασης

→ Αιτιάζεται ότι με την απόφαση επετράπη η εξάρτηση της απευθείας παράδοσης άνθρακα υπο τους όρους σύναψης της σύμβασης : α) δεσμευτική σύναψη συμβάσεως διάρκειας 2 ετών + β) ποσότητα τουλάχιστον 6000 τόνων ετησίως.

Ποσότητα η οποία υπερβαίνει τις ετήσιες πωλήσεις (κλάδο μικροκαταναλωτών) , με αποτέλεσμα οι όροι αυτοί να εκτοπίζουν την προσφεύγουσα ως χονδρέμπορο από πρώτο χέρι.

Επί του παραδεκτού : • Η Επιτροπή μη αμφισβήτηση της προσφυγής

•Οι παρεμβαίνουσες → τη θεωρούν απαράδεκτη λόγω ελλείψεως εν.συμφέροντος της προσφεύγουσας

→Επιχειρήματα : α) η τυχόν ακύρωση της απόφασης ως αποτέλεσμα θα έχει την αναβίωση

προηγούμενης εμπορικής ρύθμισης

β)της οποίας προηγούμενης εμπ.ρύθμισης η προσφεύγουσα ΔΕΝ πληροί τις προϋποθέσεις .

Συνεπώς έτσι κι αλλιώς θα χάσει την ιδιότητα ως χονδρέμπορου από πρώτο χέρι.

Τα επιχειρήματα ΔΕΝ έγιναν δεκτά.

•Αν ακυρωθεί (για τους λόγους που προσβάλλεται) → Η Επιτροπή → Αντικατάσταση με νέες διατάξεις που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες της προσφεύγουσας.

Συνεπώς η προσφεύγουσα έχει έννομο συμφέρον . Παραδεκτή η άσκηση προσφυγής.

Επί της ουσίας :

- Η προσφεύγουσα δεν διευκρίνισε τους ισχυρισμούς τους οποίους επικαλείται.
- Απόρριψη αιτιάσεων που δεν αφορούν την προσβαλλόμενη απόφαση της Επιτροπής αλλά τις σχέσεις της προσφεύγουσας με τις παρεμβαίνουσες.

-Αιτιάσεις → Παράβαση ουσιώδους τύπου + Παραβίαση της Συνθήκης ή των κανόνων δικαίου περί εκτελέσεως

- Στηρίζονται : 1) Ανεπαρκή αιτιολογία της προσβ.απόφασης
2) Δυσμενή μεταχείριση της προσφεύγουσας
3) Προσβολή θεμ.δικ/των

1) Ανεπαρκή αιτιολογία της προσβ.απόφασης

Με την απόφαση συγχωνεύονται περισσότερα ανθρακωρυχεία σε μια εταιρεία . Η νέα εταιρεία υποχρεούται να υποβάλει προς ΕΓΚΡΙΣΗ τροποποίηση των όρων πωλήσεων Στις 30.6.1972 υποβλήθηκε από την νέα εταιρία *Ruhrkohle* αίτηση στην Επιτροπή , η οποία ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ και αποτελεί το αντικείμενο της διαφοράς

Καθώς με τη νέα ρύθμιση τίθενται νέες προϋποθέσεις → ορίζεται το ελάχιστο της ποσότητας ώστε να ωφελούνται της απευθείας αγοράς οι έμποροι ενώ παράλληλα για τις απευθείας προμήθειες απαιτείται η σύμβαση :

α)να έχει διάρκεια 2 ετών & β) ελάχιστη ποσότητα 6000 τόνων ετησίως

ΚΑΤΑ της Επιτροπής , υποστηρίζει , πως επέτρεψε στην εταιρεία να ορίζει αυθαίρετα τις προϋποθέσεις με αποτέλεσμα η προσφεύγουσα να αποκλείεται από την απευθείας αγορά και να λαμβάνει θέση κατηγορίας εμπόρου από δεύτερο χέρι .

2) Δυσμενή μεταχείριση της προσφεύγουσας

Θεωρεί πως δυσμενή διάκριση η απόκλιση από την απευθείας προμήθεια από τον παραγωγό , επικαλείται το αρθ.65§3 το οποίο επιτρέπει τέτοιες συμφωνίες μόνο αποτελούν «βελτίωση» της αγοράς .

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ → • Έχει αντίληψη των συνεπειών

• Δικαιολογείται το μέτρο λόγω της ισχυρής μείωσης πωλήσεων άνθρακα

• Η ελάχιστη ποσότητας της συμβατικής υποχρέωσης κατ' έτος εξασφαλίζει τακτική διάθεση ποσοτήτων

Συνεπώς : τα κριτήρια δεν οφείλονται μόνο λόγω τεχν.προϋποθέσεων εκμετάλλευσης αλλά και στην οικονομική βελτίωση (οικ.δυσχέρειες λόγω μείωσης παραγωγής άνθρακα)

→ Δεν μπορεί να θεωρηθεί ΔΥΣΜΕΝΗΣ ΔΙΑΚΡΙΣΗ η επιλογή των κριτηρίων αυτών , όσον αφορά της εφαρμογής τους η προσφεύγουσα ΔΕΝ τυγχάνει διαφορετικής μεταχείρισης από άλλες επιχειρήσεις που δεν συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις και χάνουν επίσης το προνόμιο.

ΟΙ ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΙ 1 + 2 ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΡΡΙΦΘΟΥΝ

3) Προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων

Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται : Ζημία αποδοτικότητας επιχείρησης και ελεύθερης επέκτασης επιχ.δραστηριότητας ώστε να τίθεται σε κίνδυνο η υπόσταση της.

Το δικαίωμα της εξομοιώνεται με το δικ.κυριότητας καθώς και της ελεύθερης επαγγελματικής ασκήσεως τα οποία η νέα ρύθμιση θίγει.

Το Δικαστήριο έκρινε ήδη ότι τα θεμ.δικαιώματα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γεν.αρχών του δικαίου και πρέπει να εξασφαλίζεται η τήρηση τους(μη δεκτά μέτρα που αντίκεινται στα θεμ.δικ/τα)

Τα δικαιώματα ωστόσο που προβάλλονται ΔΕΝ είναι απόλυτα αλλά κρίνονται εν όψει της κοινωνικής τους λειτουργίας. Δεν προστατεύονται με επιφύλαξη το Δημόσιο συμφέρον. Κατά την κοινοτική έννομη τάξη , η επιφύλαξη αυτή είναι θεμιτή , καθώς στόχος είναι το γεν.συμφέρον εφόσον δεν θίγεται η ουσία των δικαιωμάτων αυτών

Τα μειονεκτήματα που προβάλλει η προσφεύγουσα αποτελούν συνέπεια της οικονομικής εξέλιξης και όχι της προσβ.απόφασης .

Λόγω της οικονομικής μεταβολής εναπόκειται στην προσφεύγουσα να αντιμετωπίσει τις νέες συνθήκες με τις απαραίτητες μετατροπές .

Ο ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΡΡΙΦΘΕΙ
ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΩΣ ΑΒΑΣΙΜΗΣ

Internationale Handelsgesellschaft C- 11/70

(Με την απόφαση c-11/70 το Δικαστήριο διασαφήνισε την έννοια των θεμ.δικαιωμάτων στο κοιν.δίκαιο , διακήρυξε την αυτονομία της κοινοτικής έννομης τάξης στα πλαίσια της οποίας δεν βρίσκουν εφαρμογή τα κατοχυρωμένα στα εθνικά συντάγματα δικαιώματα , τόνισε ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γεν.αρχών του κοιν.δικαίου και ως τέτοια προστατεύονται από το δικαστήριο # ίδια σκέψη στην απόφ.Nold #)

Ιστορικό : Αποστολή προδικ.ερωτήματος ως προς το κύρος Κανονισμού της ΕΟΚ «περί κοινής οργανώσεων των αγορών στον τομέα των σιτηρών» και του Κανονισμού « περι πιστοποιητικών εισαγωγής και εξαγωγής σιτηρών» για την κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα αυτό.

Σκεπτικό : Κύρος συστήματος των πιστοποιητικών εξαγωγής και της συστάσεως ασφαλείας που συνδέεται με αυτά για την κοινή οργάνωση των αγορών .

✂Κατά τη κρίση του παραπέμποντος δικαστηρίου → το σύστημα συστάσεως ασφαλείας είναι ΑΝΤΙΘΕΤΟ σε αρχές δομών του εθνικού συντ.δικαίου (θα πρέπει η υπεροχή του υπερεθνικού δικαίου να υποχωρήσει ενώπιον του Θεμ.Νόμου)

✂Ειδικότερα το σύστημα συστάσεως ασφαλείας → προσβάλλει αρχές ελεύθερης δράσης & διαθέσεως , της οικονομικής ελευθερίας & αναλογίας που προκύπτουν το Θεμ.Νόμο

✂Η υποχρέωση εισαγωγής/εξαγωγής που απορρέει από την χορήγηση πιστοποιητικών → αποτελεί υπερβολική παρέμβαση στην ελευθερία διαθέσεως , ενώ ο σκοπός των κανονισμών μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο βαριές συνέπειες.

Επί της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην κοινοτική έννομη τάξη

•Η προσφυγή για κανόνες/έννοιες του εθνικού δικαίου για την εκτίμηση του κύρους πράξεων που εκδόθηκαν από τα όργανα της Κοινότητας , θίγει την αποτελεσματικότητα και την ενότητα του κοιν.δικαίου.

•Κρίση κύρους σύμφωνα με το κοιν.δίκαιο

•Η επίκληση θεμ.δικαιωμάτων όπως έχουν διατυπωθείς το Σύνταγμα ενός κράτους μέλους δεν μπορούν να θίξουν το κύρος μια πράξης της Κοινότητας ή την ισχύς της στο έδαφος του κράτους αυτού.

•Ο σεβασμός θεμ.δικ/των αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των γεν.αρχών του δικαίου των οποίων τον σεβασμό πρέπει να εξασφαλίζει το δίκαιο

•Η προάσπιση τους πρέπει να εξασφαλίζεται μέσα στο πλαίσιο δομής και στόχων της Κοινότητας

•Πρέπει να εξεταστεί αν με τη χρήση του συστήματος ασφαλείας προσβάλλονται δικαιώματα θεμ.χαρακτήρα.

Επί της νομιμότητας του συστήματος ασφαλείας

Αν είναι δηλαδή σύμφωνες με το δίκαιο η υποχρέωση εξαγωγής ή η σύσταση ασφαλείας με την οποία συνοδεύεται η υποχρέωση αυτή και η απώλεια της ασφαλείας στη περίπτωση που η εξαγωγή δεν θα χωρήσει κατά το χρόνο ισχύος του πιστοποιητικού .

◈ Σκοπός του συστήματος η ακριβής γνώση των σχεδιαζόμενων συναλλαγών , γνώση η οποία είναι απαραίτητη για να χρησιμοποιήσουν οι αρμόδιες αρχές σωστά τα συνήθη και εξαιρετικά μέσα παρέμβασης που διαθέτουν .

Χρησιμότητα => και για τις μέλλουσες εισαγωγές και εξαγωγές

◈ Τα πιστοποιητικά θα στερούνταν νοήματος αν δεν περιλάμβαναν την υποχρέωση

◈ Η υποχρέωση δεν θα ήταν αποτελεσματική αν η τήρηση της δεν θα εξασφαλιζόταν με κατάλληλα μέσα.

◈ Μηχανισμός προσαρμοσμένος στον προαιρετικό χαρακτήρα των αιτήσεων χορηγήσεων πιστοποιητικών , διπλό πλεονέκτημα : απλός + αποτελεσματικός

◈ Η προσφεύγουσα υποστήριξε : δεν θα μπορούσε λόγω του αναδρομικού του χαρακτήρα και ελλείψει κάθε εγγυήσεως εφαρμογής να δώσει στις αρχές ασφαλή στοιχεία για την εξέλιξη της κίνησης των προϊόντων , ομοίως ένα σύστημα προστίμων επιβαλλομένων εκ των υστέρων

◈ Η απαίτηση πιστ.εισαγωγής & εξαγωγής διασφαλιζόμενη με τη σύσταση ασφαλείας αποτελεί μέτρο αναγκαίο .

◈ Δεν μπορεί να τεθεί υπο αμφισβήτηση η αρχή του συστήματος συστάσεως ασφαλείας

Λεπτομέρειες που θα μπορούσαν να τεθούν υπό αμφισβήτηση ...

→ Η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε υπερβολική επιβάρυνση για το εμπόριο σε σημείο που θίγει θεμ.δικαιώματα

· Οι επιβαρύνσεις που εξετάζονται ΔΕΝ είναι υπερβολικές αλλά αποτελούν φυσική συνέπεια

→ απαιτήσεις γενικού συμφέροντος

→ Η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε η κατάπτωση ασφαλείας θα είχε ως συνέπεια της μη εκτέλεση της υποχρέωσης

· Το επιχείρημα στηρίζεται σε εσφαλμένη ανάλυση του συστήματος συστάσεως ασφαλείας , δεν μπορεί να εξομοιωθεί με ποινική κύρωση.

Τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας δεν είναι πειστικά , δεν μπορούν να σε θέσουν σε αμφιβολία την ίδια την αρχή του συστήματος συστάσεως ασφαλείας.

Σύμφωνα με τα παραπάνω , το σύστημα συστάσεως ασφαλείας ΔΕΝ προσβάλλει ΚΑΝΕΝΑ δικαίωμα θεμελιώδους χαρακτήρα. Ο μηχανισμός συστάσεως ασφαλείας συνιστά κατάλληλο μέτρο.

Επί της έννοιας ανωτέρας βίας

Στο δεύτερο ερώτημα που υποβλήθηκε - > αν το Δικαστήριο επιβεβαιώνει το κύρος της επίμαχης διάταξης , είναι σύννομο λόγω του ότι δεν αποκλείει την κατάπτωση της ασφαλείας παρά ΜΟΝΟ στη περίπτωση ανωτέρας βίας.

Το (παραπέμπων) δικαστήριο κρίνει υπερβολική και αντίθετη προς τις προαναφερθείσες αρχές τη διάταξη του Κανονισμού , αποτέλεσμα του οποίου είναι ο περιορισμός της άρσεως της υποχρέωσης εισαγωγής ή εξαγωγής και της ελευθέρωσης της ασφαλείας μόνο στις «περιστάσεις που πρέπει να θεωρηθούν ως περιπτώσεις ανωτ.βίας»

Θεωρεί πως επιβαρύνει τους εξαγωγείς , η δε προσφεύγουσα , θεωρεί ότι περιορίζει την ελευθέρωση της ασφαλείας στις περιπτώσεις αν.βίας χωρίς να λάβει υπόψη τον εμπορικό χαρακτήρα μπορεί να δικαιολογήσει την συμπεριφορά των εισαγωγέων ή εξαγωγέων .

Ανωτέρα βία νοείται ως έννοια μη φυσιολογικών περιστάσεων , ξένες προς τον εισαγωγέα/εξαγωγέα , οι συνέπειες των οποίων δεν θα μπορούσαν προβλεφθούν.

➔Οι περιπτώσεις κατάπτωσης ασφαλείας , που επικαλέστηκε το δικαστήριο , ως επιβαρύνουσες αδικαιολόγητα και υπερβολικά τον εξαγωγέα , φαίνεται να αφορούν μια εξαγωγή που δεν πραγματοποιήθηκε είτε από υπαιτιότητα του εξαγωγέα είτε λόγω σφάλματος του είτε λόγω καθαρά εμπορικών σκέψεων .

Συνεπώς είναι φανερό πως περιορίζοντας στις περιπτώσεις ανωτέρας βίας την άρση υποχρέωσης εξαγωγής και την ελευθέρωση της ασφάλειας , η διάταξη χωρίς να επιβάλλει αδικαιολόγητη επιβάρυνση , είναι κατάλληλη για να εξασφαλίσει τη φυσιολογική λειτουργία της οργάνωσης των σιτηρών .

ΑΠΟΦΑΣΗ

Δεν προκύπτει κανένα στοιχείο ικανό να θίξει το κύρος των διατάξεων των κανονισμών .

Kremzow C-299/95

Προδικαστικά ερωτήματα για την ερμηνεία του αρθ.164 Συνθ.ΕΚ και διατάξεων της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου & των Θεμελιωδών Ελευθεριών (Σύμβαση)

Χρονικό πλαίσιο: Δεκέμβριος 1982 : Ομολογία φόνου / ανακαλεί

Δεκέμβριος 1984 : Πρωτόδικη απόφαση , κρίνοντας τον ένοχο για ανθρωποκτονία εκ προθέσεως & παράνομη κατοχή πυροβόλου όπλου

Ποινή : 20ετής κάθειρξη & εγκλεισμός σε ίδρυμα ψυχοπαθών εγκληματιών

Ιούλιος 1986 : Δευτεροβάθμια απόφαση κατ'έφεση απόφαση που εκδόθηκε ερήμην του

Επικύρωση της πρωτοβάθμιας απόφασης ως προς την ενοχή.

Αλλά →επέβαλλε ισόβια κάθειρξη & ακύρωση της απόφασης του εγκλεισμού σε ψυχιατρικό ίδρυμα..

Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως του προσφεύγοντα και των συγγενών του κατά της πρωτόδικης

Σεπτέμβριος 1993 : ΕΔΑΔ → Διαπιστώνει παράβαση για την ερμηοδικία

Επιδίκαση για δικαστικά έξοδα

Φεβρουάριος 1994 : Απόρριψη αγωγής αποζημιώσεως από το περιφερειακό δικαστήριο

Ιούλιος 1994 : Το εφετείο επικυρώνει την απόφαση περί αποζημίωσης

Απρίλιος 1995 : Το ανώτατο δικαστήριο απορρίπτει το αίτημα για μείωση της ποινής.

Ιστορικό :❖ Kremzow συνταξιούχος δικαστικός αυστριακής ιθαγένειας ομολογεί φόνο δικηγόρου της ίδιας ιθαγένειας στην Αυστρία. Κατόπιν ανακαλεί την ομολογία του.

❖ Δεκ.1984 → Κρίνεται ένοχος για ανθρωποκτονία εκ προθέσεως & για παράνομη κατοχή πυροβόλου όπλου. Του επιβάλλεται 20ετής κάθειρξη και εγκλεισμός σε ίδρυμα ψυχοπαθών.

❖ Ιουλ.1986 → Δευτεροβάθμια απόφαση , η οποία εκδίδεται ερήμην στην κατ'εφεση δίκη , (δεν διατάχθηκε ούτε ζητήθηκε αυτεπάγγελτη προσαγωγή) η οποία επικυρώνει την πρωτοβάθμια ως προς την ενοχή του Kremzow , αλλά επιβάλλει ποινή ισόβιας κάθειρξης και ακυρώνει την απόφαση περί εγκλεισμού σε ψυχιατρικό ίδρυμα.

Απόρριψη αιτ.αναιρέσεως προσφεύγοντα & συγγενών του κατά της πρωτόδικης.

❖ ΕΔΑΔ → Διαπιστώνει παραβίαση της Συμβάσεως , καθώς λόγω της σπουδαιότητας της κατ'εφεση δίκης έπρεπε να είχε δοθεί η δυνατότητα να υπερασπιστεί ο ίδιος τον εαυτό του. Επιδικάζει ποσό στον Kremzow ως δικαστικά έξοδα.

❖ Kremzow προσφεύγει σε διάφορα δικαστήρια ζητώντας μείωση ποινής & χρηματική αποζημίωση λόγω ζημίας που υπέστη εξ αιτίας της παράνομης κράτησης.

❖ Αιτείται ότι έχει δικαίωμα επανορθώσεως , καθώς οι διατάξεις που προβλέπουν το δικαίωμα έχουν απευθείας εφαρμογή στο εθνικό δίκαιο , και αποτελεί έρεισμα αποζημιώσεως , δεδομένου ότι το ΕΔΑΔ έχει διαπιστώσει αμετακλήτως τον παράνομο χαρακτήρα της ποινής

❖ Φεβρ.1994→ Απόρριψη πρωτοδίκως αγωγής αποζημιώσεως

Ιουλ.1994→ Επικύρωσε της απόφασης από το δευτεροβάθμιο(ανώτερο)

❖ Απρ.1995→ Το ανώτατο απέρριψε αίτημα για τη μείωση της ποινής.

❖ Στο πλαίσιο της αιτήσεως «έκτακτης» αναιρέσεως (Ιούλ.1994) , ο Kremzow υποστηρίζει ότι η διαδικασία ενώπιον ανώτατου δικαστηρίου (Απρ.1995) δεν συνιστά ίαση της παραβιάσεως της Σύμβασης. Αιτείται : Επανάληψη της κατ'εφεση δίκης και αίτημα υποβολής προδικαστικού ερωτήματος για το αν το δικαστήριο δεσμεύεται από την απόφαση του ΕΔΑΔ.

❖ Το αιτούν δικαστήριο καλείται να αποφανθεί επί του θεμελιώδους δικαιώματος της ελευθερίας και των αστικών κυρώσεων που επισύρει η παραβίαση του .

Αναστέλλει τη διαδικασία και αποστέλλει τα εξής προδικαστικά ερωτήματα :

-Αρμοδιότητα ΔΕΚ για ερμηνεία με έκδοση προδικ.αποφάσεως διατάξεων ΕΣΑΔ
(ως αναπόσπαστο μέρος του κοινοτικού δικαίου)

-Αν ναι , α) Δεσμεύονται τα εθνικά δικαστήρια από τις διαπιστώσεις παραβίασης της ΕΣΑΔ

β)Αποκλείεται αγωγή αποζημίωσης από ζημία που προκλήθηκε από απόφαση του δικαστηρίου

γ) Συνιστά ex tunc (αναδρομικά) παραβίαση της Συμβάσεως αν το ΕΔΑΔ διαπιστώσει ότι το εν λόγω δικαστήριο παραβίασε τις διατάξεις της ΕΣΑΔ

δ) Γίνεται δεκτή η άποψη του δημ.φορέα ότι θα είχε επιβληθεί ίδια ποινή, ανεξάρτητα της διαπίστωσης από το ΕΔΑΔ

ε)Βαρος απόδειξης στον ενάγοντα για την ύπαρξη αιτ.σύνδεσμου μεταξύ παραβάσεως της διάταξης της ΕΣΑΔ και της στερήσεως ελευθερίας ;

Επί της αρμοδιότητας

•Ο Kremzow είναι πολίτης της Ευρωπ.Ένωσης , συνεπώς απολαύει του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας της Συνθήκης ΕΚ.

•Το κοινοτικό δίκαιο ,σε τυχόν εκτέλεση παράνομης ποινής , υποχρεώνει το κράτος σε αποκατάσταση ζημίας.

•Τα θεμελιώδη δικαιώματα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γενικών αρχών .

•Δεν επιτρέπονται μέτρα ασυμβίβαστα με τον σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου όπως αναγνωρίζονται στη Σύμβαση.

✂Το Δικαστήριο ΔΕΝ έχει την αρμοδιότητα έναντι κανονιστικής η οποία δεν εμπίπτει στο πλαίσιο του κοιν.δικαίου. Επιλαμβάνεται προδικαστικώς μόνο εφόσον τα δικαιώματα απορρέουν από τη Σύμβαση.

•Ο ενάγων δεν παρουσιάζει κανένα σύνδεσμο με τις διατάξεις της Συνθήκης περί ελεύθερης κυκλοφορίας.Είναι καθαρά υποθετική προοπτική ασκήσεως αυτού του δικαιώματος και δεν συνιστά επαρκή λόγο για εφαρμογή κοινοτικών διατάξεων.

•Εξάλλου η καταδίκη του Kremzow είναι για ανθρωποκτονία εκ προθέσεως και παράνομη κατοχή πυροβόλου όπλου κατά το εθνικό δίκαιο (δεν αποβλέπουν στην διασφάλιση κανόνων του κοινοτικού)

•Συνεπώς η εφαρμοστέα υπόθεση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου.

•Επομένως το Δικαστήριο ΔΕΝ μπορεί παράσχει όλα τα αναγκαία στοιχεία εκ μέρους του εθνικού καθώς , η κανονιστική ρύθμιση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κοιν.δικαίου

Επί των δικαστικών εξόδων

Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι κυβερνήσεις & η Επιτροπή ΔΕΝ αποδίδονται.

Ως προς του διαδίκους , έχει χαρακτήρα παρεμπίπτοντος , επομένως εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να αποφανθεί επί των εξόδων.

ΑΠΟΦΑΣΗ : Το Δικαστήριο , επιλαμβανόμενο προδικαστικώς , δεν μπορεί να παράσχει τα αναγκαία στοιχεία ερμηνείας για την εκτίμηση , εκ μέρους του εθνικού δικαστηρίου , της συμφωνίας μιας εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως με τα θεμελιώδη δικαιώματα τον σεβασμό των οποίων διασφαλίζει , όπως αυτά απορρέουν ειδικότερα από τη Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, στην περίπτωση που η εν λόγω κανονιστική ρύθμιση αφορά κατάσταση ,η οποία, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου.

Fransson C-617/10

(Με την απόφαση Akerberg Fransson, το ΔΕΕ επιβεβαίωσε ότι το πεδίο του Χάρτη, όπως και των λοιπών θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπίπτει με το πεδίο του δικαίου της Ένωσης)

☐ Ερμηνεία της αρχής « ne bis in idem » (κανείς δεν διώκεται , ούτε τιμωρείται ποινικά δις για το ίδιο πράγμα) στο δίκαιο της Ένωσης .

Αίτηση προδικαστικής απόφασης στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ εισαγγελικής αρχής και του Fransson , ποινική δίωξη λόγω σοβαρής φοροδιαφυγής.

Νομικό πλαίσιο : * Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών

*Δίκαιο της Ένωσης → Χάρτης Θεμ.Δικαιωμάτων της Ευρ.Ενωσης (αρθ.50+51)

*Συνηδινό δίκαιο

Η διαφορά της κύριας δίκης & τα προδικαστικά ερωτήματα

Ο H. Åkerberg Fransson → λήψη κλητήριου θεσπίσματος για σοβαρή φοροδιαφυγή (ενώπιον του πλημμελειοδικείου).

Το κατηγορητήριο : Ανακριβή στοιχεία στις φορολογικές δηλώσεις του 2004 + 2005

Κατά του Fransson έχει ΕΠΙΣΗΣ ασκηθεί ποινική δίωξη → για παράλειψη δηλώσεως εργοδοτικών εισφορών για τις περιόδους αναφοράς Οκτωβρίου 2004 + Οκτωβρίου 2005 , με αποτέλεσμα εξέθεσε τους κοινωνικοασφαλιστικούς οργανισμούς(απώλεια εσόδων).

Σύμφωνα με το κατηγορητήριο έπρεπε οι παραβάσεις να θεωρηθούν σοβαρές καθώς αφορούσαν μεγάλα ποσά και επιπλέον εντάσσονταν στο πλαίσιο συστηματικής εγκληματικής δραστηριότητας μεγάλης κλίμακας.

Με απόφαση Μαΐου 2007 , η φορολογική υπηρεσία , επέβαλλε **φορολογική κύρωση** για το φορολογικό έτος 2004 , με την ίδια απόφαση και για το 2005 (όσον αφορά τα εισοδήματα από την οικονομική του δραστηριότητα και τις εργοδοτικές του εισφορές .)

Η φορολογική κύρωση επιβλήθηκε εντόκως.

Κατά των αποφάσεων δεν ασκήθηκε προσφυγή (καθώς οι προθεσμίες είχαν λήξει Δεκέμβριο 2010 + 2011 αντίστοιχα)

Ενώπιον του δικάζοντος δικαστηρίου → Ζήτημα απαράδεκτης ποινικής δίωξης !

Με αιτιολογικό ότι έχει ήδη επιβληθεί κύρωση στο πλαίσιο άλλης διαδικασίας , πράγμα που συνιστά παράβαση της απαγορεύσεως της διττής κυρώσεως για την ίδια αξιόποινη πράξη.

(αρθ.4 Πρωτοκόλλου ΕΣΔΑ + αρθ.50 Χάρτη)

Υπο αυτές τις συνθήκες το δικαστήριο αναστέλλει τη διαδικασία & υποβάλλει προδικαστικά ερωτήματα.

1)Αν είναι συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης η σουηδική δικ.πρακτική , σύμφωνα την οποία εξαρτάται η υποχρέωση των εθνικών δικαστηρίων να αφήνουν ανεφάρμοστη κάθε διάταξη που είναι αντίθετη προς κατοχυρωμένο από τον Χάρτη δικαίωμα, υπό την προϋπόθεση ότι η αντίθεση προκύπτει από τα σχετικά νομοθετήματα/νομολογία

2)Παραδεκτό ποινικής δίωξης για φορολογικό αδίκημα , εμπίπτει στην αρχή «ne bis in idem» , όταν έχει επιβληθεί ήδη κύρωση για την ίδια πράξη στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας . (3 + 4)

5)Είναι συμβατή προς την αρχή μια εθνική νομοθεσία η οποία επιτρέπει σωρευτικώς φορολογικές και ποινικές κυρώσεις από το ίδιο δικαστήριο ;

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου

•Αρκετές Κυβερνήσεις : αμφισβητούν το παραδεκτό των προδ.ερωτημάτων , υπό τη λογική , ότι θα ήταν αρμόδιο να απαντήσει μόνο αν οι φορολογικές κυρώσεις και η ποινική δίωξη που ασκήθηκε προέρχονταν από εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου.

Κάτι το οποίο δεν ισχύει , αφού οι κυρώσεις επιβλήθηκαν σύμφωνα με το εθνικό.

Κατά το αρ.51 του Χάρτη δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της αρχής «ne bis in idem».

Οι διατάξεις του Χάρτη απευθύνονται στα κράτη μέλη , μόνο όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης.

Το Δικαστήριο δεν μπορεί να εκτιμήσει με γνώμονα τον Χάρτη, εθνική κανονιστική ρύθμιση που ΔΕΝ εντάσσεται στο πλαίσιο του δικαίου της Ένωσης , ενώ αντίθετα αν εμπίπτει , ΟΦΕΙΛΕΙ να παρέχει όλα τα ερμηνευτικά στοιχεία για την εκτίμηση.

Επομένως το ίδιο ισχύει και ως προς τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη. (σεβαστά όταν η εθνική κανονιστική ρύθμιση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Ένωσης , δεν μπορούν να υφίστανται περιπτώσεις που να εμπίπτουν στο δίκαιο της Ένωσης , αλλά στις οποίες να μην μπορούν να εφαρμοστούν τα εν λόγω δικαιώματα) .

Το Δικαστήριο δεν έχει αρμοδιότητα επι έννομης κατάστασης που δεν εμπίπτει στο πεδίο του ενωσιακού δικαίου , και οι διατάξεις του Χάρτη δεν μπορούν να θεμελιώσουν από μόνες τους αρμοδιότητα.

•(αντίλογος) Ωστόσο κατά το αρθ.325 ΣΛΕΕ υποχρέωση καταπολέμησης παράνομων δραστηριοτήτων που θίγουν τα συμφέροντα της Ένωσης.Συνεπώς υπάρχει άμεση σχέση.

•Προκύπτει από τον συνδυασμό αποφάσεων , οδηγιών και διατάξεων ότι οι φορολογικές κυρώσεις και η ποιν.δίωξη για φοροδιαφυγή συνιστούν εφαρμογή τους και συνεπώς του δικαίου της Ένωσης .

(αρθ.325ΣΛΕΕ + αρθ.51§1 Χάρτη + οδηγία 2006/112)

•Η Συνθήκη επιβάλλει στα κράτη μέλη να επιβάλλουν αποτελεσματικές κυρώσεις για τις συμπεριφορές που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης.

•Συνεπώς τα εθνικά δικαστήρια όταν καλούνται να ερμηνεύσουν διατάξεις του Χάρτη, έχουν την δυνατότητα και ενδεχομένως την υπόχρεωση να υποβάλλουν προδ.ερωτήματα στο Δικαστήριο αρθ.267ΣΛΕΕ.

Το Δικαστήριο είναι ΑΡΜΟΔΙΟ να απαντήσει στα υποβληθέντα ερωτήματα.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

(2° , 3° , 4°)

Η εφαρμογή της αρχής ne bis in idem προϋποθέτει ότι τα μέτρα που έχουν ληφθεί κατά του κατηγορουμένου με απόφαση που έχει καταστεί απρόσβλητη **είναι ποινικού χαρακτήρα.**

Το άρθ.50 του Χάρτη ΔΕΝ εμποδίζει την εκ μέρους του κράτους μέλους επιβολή για την ίδια πράξη παραβάσεως ενός συνδυασμού φορολογικών και ποινικών κυρώσεων.

Τα κράτη μέλη διαθέτουν ελευθερία επιλογής των κυρώσεων που επιβάλλουν , οπότε μορφή διοικητικών ή ποινικών κυρώσεων ή ενός συνδυασμού των δύο.

Μόνο αν η φορολογική κύρωση έχει ποινικό χαρακτήρα και έχει καταστεί απρόσβλητη τότε εμποδίζεται η άσκηση ποινικής δίωξης για την ίδια πράξη κατά του ίδιου προσώπου.

Εκτίμηση ποινικής φύσεως των φορολογικών κυρώσεων :

1° Νομικός χαρακτηρισμός της παραβάσεως(κατά το εσωτερικό δίκαιο)

2° Φύση παραβάσεως

3° Φύση και σοβαρότητα κυρώσεως

Κατόπιν των παραπάνω :

απάντηση 2^ο+3^ο+4^ο → Η αρχή ne bis in idem δεν εμποδίζει την εκ μέρους κράτους μέλους επιβολής για την ίδια πράξη για την ίδια πράξη παραβάσεως , διαδοχικώς μιας φορολογικής και μιας ποινικής κυρώσεως , στον βαθμό που η πρώτη κύρωση δεν έχει ποινικό χαρακτήρα , πράγμα το οποίο πρέπει να διαπιστώσει το αιτούν δικαστήριο.

5^ο ερώτημα

Αν είναι συμβατή προς την αρχή μια εθνική νομοθεσία η οποία επιτρέπει σωρευτικώς φορολογικές και ποινικές κυρώσεις από το ίδιο δικαστήριο.

Κατά το αρθ.267 ΣΛΕΕ , εναπόκειται αποκλειστικώς στο εθνικό δικαστήριο να φέρει την ευθύνη της δικ.αποφάσεως που θα εκδοθεί.

Εφόσον τα υποβληθέντα ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, το Δικαστήριο υποχρεούται , κατ'αρχήν , να απαντήσει.

Το τεκμήριο λυσιτέλειας των προδικαστικών ερωτημάτων που υποβάλλουν τα εθνικά δικαστήρια δεν μπορεί να ανατραπεί παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

Η εθνική νομοθεσία στην οποία αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο δεν είναι αυτή που έχει εφαρμογή στη διαφορά της κύριας δίκης και δεν υφίσταται , επι του παρόντος , στη σουηδική έννομη τάξη.

Συνεπώς το ερώτημα πρέπει να κριθεί ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΟ.

Καθώς κατά το αρθ.267 ΣΛΕΕ η αποστολή του του Δικαστηρίου είναι η απονομή της δικαιοσύνης εντός των κρατών μελών και όχι στη διατύπωση συμβουλευτικών γνώμων επί γενικών ή υποθετικών ζητημάτων

1^ο ερώτημα

(διαπίστωση σύγκρουσης εθνικού δικαίου και της ΕΣΔΑ)

Τα αναγνωρισμένα από την ΕΣΔΑ θεμελιώδη δικαιώματα αποτελούν τμήμα του δικαίου της Ένωσης ως γεν.αρχές, κατά το άρθ.52§3 Χάρτη , επιβάλλει να αναγνωρίζεται στα περιεχόμενα στον εν λόγω Χάρτη δικαιώματα που αντιστοιχούν σε δικαιώματα τα οποία διασφαλίζονται από την ΕΣΔΑ η ίδια έννοια και η ίδια εμβέλεια με εκείνες που τους αποδίδει η εν λόγω Σύμβαση , η Σύμβαση αυτή δεν συνιστά , ενόσω η Ένωση δεν έχει προσχωρήσει σε αυτή , νομική πράξη τυπικώς ενταγμένη στην έννομη τάξη της Ένωσης.

Κατά συνέπεια , το δίκαιο της Ένωσης δεν ρυθμίζει τις σχέσεις μεταξύ της ΕΣΔΑ και των εννόμων τάξεων των κρατών μελών ούτε καθορίζει τις συνέπειες που πρέπει να συνάγουν τα εθνικά δικαστήρια σε περίπτωση συγκρούσεως ενός κανόνα του εθνικού δικαίου προς τα δικαιώματα που κατοχυρώνει η εν λόγω Σύμβαση.

Το εθνικό δικαστήριο , δυνάμει του αρθ.267ΣΛΕΕ , στο οποίο έχει υποβληθεί η διαφορά σχετικά με το δίκαιο της Ένωσης για την έννοια ή το περιεχόμενο του οποίου δεν έχει σαφή αντίληψη μπορεί , ή ενδεχομένως , οφείλει να υποβάλει στο Δικαστήριο ερμηνευτικά ερωτήματα όσον αφορά την οικεία διάταξη του δικαίου της Ένωσης.

Συνεπώς το δίκαιο της Ένωσης δεν ρυθμίζει τις σχέσεις μεταξύ της ΕΣΔΑ και των εννόμων τάξεων των κρατών μελών.

Το δίκαιο της Ένωσης εμποδίζει δικαστική πρακτική η οποία εξαρτά την υποχρέωση που υπέχει το εθνικό δικαστήριο να αφήνει ανεφάρμοστη κάθε διάταξη που είναι αντίθετη προς κατοχυρούμενο από τον Χάρτη θεμελιώδες δικαίωμα από την προϋπόθεση ότι η αντίθεση αυτή προκύπτει σαφώς από το κείμενο του εν λόγω Χάρτη ή από την σχετική νομολογία , εφόσον η πρακτική αυτή δεν αναγνωρίζει στο εθνικό δικαστήριο την εξουσία να εκτιμά πλήρως , με τη συνεργασία , ενδεχομένως , του Δικαστηρίου, τη συμβατότητα της εν λόγω διατάξεως προς τον Χάρτη.

Επί των δικαστικών εξόδων

Χαρακτήρας παρεμπίπτοντος η παρούσα διαδικασία η οποία ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου , άρα απόφαση αυτού για τα δικ.έξοδα

Απόφαση

- Η αρχή *ne bis in idem* δεν εμποδίζει την εκ μέρους κράτους μέλους επιβολή διαδοχικών κυρώσεων (φορολογικών + ποινικών) εφόσον η πρώτη κύρωση δεν έχει ποινικό χαρακτήρα.
- Το δίκαιο της Ένωσης δεν ρυθμίζει τις σχέσεις μεταξύ Ε.Σ.Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου & των Θεμ.Ελευθεριών και των κρατών μελών, ούτε καθορίζει τις συνέπειες που πρέπει να συνάγουν τα εθνικά δικαστήρια σε περίπτωση συγκρούσεως μεταξύ των δικαιωμάτων που κατοχυρώνει η εν λόγω Σύμβαση και ενός κανόνα εθνικού δικαίου.
Το δίκαιο της Ένωσης εμποδίζει δικ.πρακτική

Συνοπτικά → Ο Χάρτης έχει δεσμευτικό χαρακτήρα μετά την συνθήκη της Λισαβόνας, βάσει του οποίου αναγνωρίζεται η αρχή «κανείς δεν διώκεται, ούτε τιμωρείται ποινικά δις για το ίδιο αδίκημα». Το ζήτημα απασχόλησε το εθνικό δικαστήριο της Σουηδίας, στα πλαίσια υπόθεσης σοβαρής φοροδιαφυγής λόγω επιβολής κυρώσεων φορολογικού και ποινικού χαρακτήρα για την ίδια πράξη. Το ΔΕΕ κλήθηκε να εξετάσει αν είναι συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης η εθνική αρχή, θα πρέπει να αφήνουν ανεφάρμοστη κάθε διάταξη η οποία είναι αντίθετη προς τα δικαιώματα που είναι κατοχυρωμένα στον Χάρτη.

Το ΔΕΕ επισημαίνει πως οι διατάξεις του Χάρτη δεσμεύουν τα κράτη μέλη μόνο όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης, άρα τα δικαιώματα σεβαστά όταν η εθνική κανονιστική ρύθμιση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης. Η δυνατότητα εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης συνεπάγεται τη δυνατότητα εφαρμογής των θεμ.δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται από τον Χάρτη. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η φορολογική κύρωση και η άσκηση ποινικής δίωξης συνιστούν εφαρμογή πλειόνων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης.

Συνεπώς ⇒ Η αρχή *ne bis in idem* δεν εμποδίζει την εκ μέρους κράτους μέλους επιβολή για την ίδια πράξη, ενός συνδυασμού φορολογικών και ποινικών κυρώσεων, ενώ τονίζεται ότι μόνο όταν η φορολογική κύρωση έχει ποινικό χαρακτήρα και έχει καταστεί απρόσβλητη, κατά την έννοια του Χάρτη, η αρχή εμποδίζει την άσκηση ποινικής δίωξης για την ίδια πράξη κατά του ίδιου προσώπου.

EPT κατά ΔΕΠ και Σ.Κουβέλα

- Μονομελές Πρωτοδικείο → κρίνοντας κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων , υποβολή προδικαστικών ερωτημάτων δυνάμει του αρθ.177Συνθ.ΕΟΚ στο Δικαστήριο (ερμηνεία Συνθήκης και ΕΣΔΑ) , για εκτίμηση αν συμβιβάζονται προς τις διατάξεις (της κοινότητας) το εθνικό καθεστώς περί αποκλειστικώς τηλεοπτικών δικαιωμάτων .
- Ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ EPT , στην οποία το κράτος έχει παραχωρήσει αποκλειστικά δικαιώματα , και της ΔΕΠ(έδρα Θεσσαλονίκη) και του Σ.Κουβέλα(Δήμαρχος) ΔΕΠ και Κουβέλας , παρά την ύπαρξη αποκλειστικών δικαιωμάτων, ίδρυση τηλεοπτικού σταθμού.

- EPT** : ➔ Ίδρυση με νόμο , σκοπό η ενημέρωση/μόρφωση/ψυχαγωγία του ελληνικού λαού, χωρίς επιδίωξη κέρδους.
- ➔ Παραχώρηση από το κράτος στην EPT αποκλειστικό τηλεοπτικό προνόμιο για κάθε δραστηριότητα που συντελεί στην εκπλήρωση του σκοπού της.
 - ➔ Δυνατότητα παραγωγής και εκμετάλλευσης με οποιοδήποτε τρόπο των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών
 - ➔ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ σε κάθε πρόσωπο , χωρίς άδεια της EPT , να αναπτύσσει δραστηριότητα για την οποία κατέχει αποκλειστικό δικαίωμα η EPT.
 - ➔ Θεωρεί ότι οι δραστηριότητες ΔΕΠ + Κουβέλα εμπίπτουν στην σφαίρα αποκλειστικών δικαιωμάτων
 - .
 - ➔ Άσκηση ασφαλιστικών μέτρων

Πρόβλεψη
στο νόμο
ίδρυσης

ΔΕΠ + Κουβέλας ➔ επικαλούνται διατάξεις κοινοτικού δικαίου και ΕΣΔΑ

Το δικαστήριο ➔ Αναστέλλει τη διαδικασία και υποβάλλει προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο.

- 1° : Αν η ύπαρξη τηλεοπτικού μονοπωλίου έρχεται σε αντίθεση με το κοινοτικό δίκαιο
- 2° : Αν παραβιάζεται η θεμελιώδης ελευθερία κυκλοφορίας των εμπορευμάτων
- 3° : Αν η παραχώρηση σε έναν μόνο φορέα αποτελεί μέτρο ισοδύναμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς επί των εισαγωγών
- 4° : Αν είναι νόμιμη η παραχώρηση του αποκλειστικού δικαιώματος δια νόμου .
(2+3+4 ➔ Η ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων εμποδίζει την ύπαρξη ενός τέτοιου μονοπωλίου)
- 5° : Αν τα αποκλειστικά δικαιώματα που παραχωρούνται συμβιβάζονται προς τους κανόνες ανταγωνισμού στις Συνθήκες
- 6° : Αν η λειτουργία της τηλεόρασης έχει χαρακτήρα εμπορικής δραστηριότητας κατά τον τρόπο που τη χρησιμοποιεί το κράτος μέλος αν είναι ασύμβατο αυτό προς την εκτέλεση των ανατεθειμένων σκοπών της
- 7° : -περι ανταγωνισμού-
- 8° : αν αποτελεί κατάχρηση
(5+6+7+8 ➔ Ερμηνεία κανόνων ανταγωνισμού)
- 9° : Αν η παραχώρηση συμβιβάζεται με τον επιδιωκόμενο από τη Συνθήκη σκοπό
- 10° : Αν κατά την ΕΣΔΑ η κατοχυρωμένη ελευθερία του εκφράζεσθαι και ο προαναφερθείς κοιν.σκοπός της Συνθήκης επιβάλλουν στα κράτη μέλη υποχρεώσεις ανεξάρτητα των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου.
(9+10 ➔ Εξέταση μονοπωλίου υπό το πρίσμα της Συνθήκης και της ΕΣΔΑ)

Επί του τηλεοπτικού μονοπωλίου

- Σε άλλη απόφαση, τα κράτη μέλη δεν εμποδίζονται, να εξαιρούν για λόγους δημοσίου συμφέροντος (μη οικονομικούς!) ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές από τον ελεύθερο ανταγωνισμό παραχωρώντας αποκλειστικό δικαίωμα.
- Ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας του μονοπωλίου ενδέχεται να αντιβαίνει στην ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και κανόνες ανταγωνισμού.
(αρθ.90 §1 +2 της Συνθήκης)

Επομένως ⇒ Το κοινοτικό δίκαιο δεν αντιτίθεται στην καθεαυτή ανάθεση τηλεοπτικού μονοπωλίου. Η οργάνωση και η λειτουργία ενός τέτοιου μονοπωλίου δεν πρέπει να αντιβαίνει τις προαναφερόμενες διατάξεις του αρθ.90§1+2 της Συνθήκης

Επί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων (2 , 3, 4)

Στηριζόμενη σε προηγούμενη απόφαση (Sacchi),

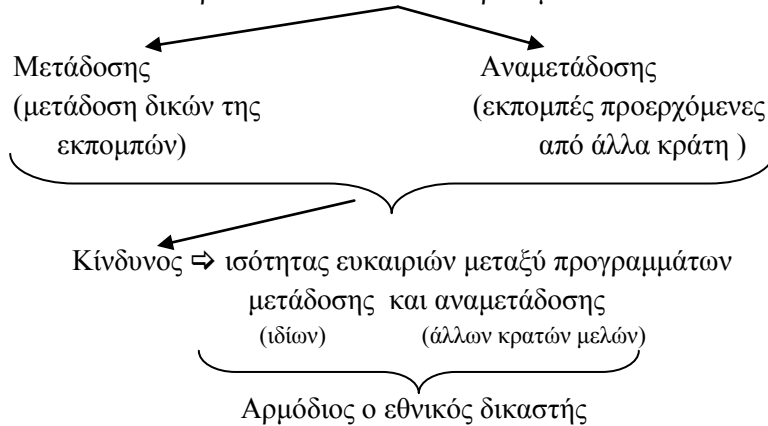
- Οι εκπομπές τηλ.μηνυμάτων εμπίπτουν στους κανόνες της Συνθήκης περί παροχής υπηρεσιών, και ένα τηλεοπτικό μονοπώλιο (ως μονοπώλιο παροχής υπηρεσιών) δεν αντιβαίνει καθαυτό στην αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας.
- Τα υλικά που χρησιμοποιούνται (πχ.ταινίες) υπόκεινται στους κανόνες περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων.
- Αποκλειστικά δικαιώματα → Άρα και αποκλειστικό προνόμιο να εισάγει/εκμισθώνει/διανέμει τα αναγκαία για τη μετάδοση υλικά
Αρθ.30 → Δεν συνιστά καθαυτή μέτρο αποτελέσματος ισοδυνάμου προς ποσοτικό περιορισμό.
- Διάκριση μεταξύ εγχώριων και εισαγόμενων προϊόντων εις βάρος των τελευταίων
→ Αρμόδιο → Εθνικό δικαστήριο για την διαπίστωση των πραγμ.περιστατικών
- αρθ.9 Συνθήκης : Απαγόρευση εισαγωγικών και εξαγωγικών δασμών και επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος μεταξύ κρατών μελών.
→ Δεν φαίνεται να ασκεί επιρροή στην εκτίμηση του επίδικου μονοπωλίου υπό το πρίσμα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων.

Συνεπώς ⇒ Τα άρθρα της Συνθήκης δεν εμποδίζουν την παραχώρηση αποκλειστικών δικαιωμάτων στον τομέα της εκπομπής τηλ.μηνυμάτων, ούτε στην απονομή του αποκλειστικού προνομίου (εκμίσθωση κλπ.) αρκεί να μην γίνεται διάκριση εις βάρος των εισαγόμενων (vs εγχώριων) προϊόντων.

Επί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών (2,3,4)

- Δυνάμει του αρθ.59 → θα έπρεπε να καταργηθούν οι περιορισμοί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών ΙΔΙΩΣ για όσους είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο που τις παρέχουν.
- Το μονοπώλιο παροχής υπηρεσιών δεν είναι ασυμβίβαστο με το κοιν.δίκαιο αλλά η οργάνωση και η λειτουργία του ΔΕΝ πρέπει να αντιβαίνει τους κανόνες περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών .
Ιδίως → Διάκριση εγχώριων τηλ.εκπομπών σε βάρος των προερχόμενων από άλλα κράτη μέλη εκπομπών

- ν.1730/1987 αρθ.2 → Αποκλειστικό προνόμιο

- Δυσμενείς διακρίσεις αρθ.56 (παρ.66) μόνο για λόγους δημ.τάξεως/ασφαλείας/υγείας

Επομένως ⇒ Αντιβαίνει η εθνική ρύθμιση (προς το αρθ.56) , που ιδρύει μονοπώλιο αποκλειστικών δικαιωμάτων(εκπομπών +αναμεταδόσεως εκπομπών)... όταν το μονοπώλιο άγει διακρίσεις εις βάρος εκπομπών προερχόμενων από άλλα κράτη μέλη .

Εκτός αν η ρύθμιση αυτή δικαιολογείται από κάποιον από του λόγους του αρθ.56 (στο οποίο παραπέμπει το αρθ.66 της Συνθήκης)

Επί των κανόνων ανταγωνισμού

- Το αρθ.3 εξαγγέλει απλώς έναν σκοπό της Κοινότητας

- Συμπεριφορά της επιχείρησης υπο το πρίσμα των αρθ.85,86,90§2

αρθ.85 → συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων

αρθ.86 → (απαριθμεί ενδεικτικώς καταχρηστικές δραστηριότητες)

Ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά η καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης εντός της αγοράς αυτής ή σημαντικού τμήματος

Άρα → Η ανάθεση μονοπωλίου μπορεί να θεωρηθεί ως κατοχή δεσπόζουσας θέσης και ότι το έδαφος κράτους μέλους(έκταση μονοπωλίου) μπορεί να συνιστά σημαντικό τμήμα της κοινής αγοράς.

- αρθ.86 → Όχι απαγόρευση μονοπωλίου , αλλά καταχρηστικής εκμετάλλευσης

- αρθ.90§2 → υπόκεινται στους κανόνες ανταγωνισμού (εκτός αν η εφαρμογή δεν συμβιβάζεται με την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής τους)

- αρθ.85+86 → αφορούν αποκλειστικά επιχειρήσεις

- αρθ.90§1 → τα κράτη μέλη δεν θεσπίζουν μέτρα αντίθετα προς τους κανόνες της Συνθήκης

→ εμποδίζει τη παραχώρηση από το κράτος μέλος αποκλειστικό δικαίωμα αναμετάδοσης σε επιχείρηση η οποία κατέχει αποκλειστικό δικαίωμα μεταδόσεως εκπομπών → παραβίαση του αρθ.86

Επομένως ⇒ Προσκρούει στο αρθ.90§1 η παραχώρηση αποκλειστικού δικαιώματος εκτός αν η εφαρμογή του αρθ.86 εμποδίζει την εκπλήρωση της ανατεθειμένης αποστολής.

Μονοπωλιακή κατάσταση υπό το πρίσμα αρθ.2 της Συνθήκης & αρθ.10 της ΕΣΔΑ (9,10)

•Αρθ.2 της Συνθήκης → αποστολή της Ευρ.Κοινότητας

Δεν περιέχει κριτήρια ώστε να κριθεί εάν εθνικό τηλεοπτικό μονοπώλιο συμβιβάζεται ή όχι με το κοινοτικό δίκαιο.

•Αρθ.10 της ΕΣΔΑ

→ Μη δεκτά μέτρα που δεν συνάδουν προς τον σεβασμό αναγνωριζόμενων και κατοχυρωμένων δικαιωμάτων του ανθρώπου

→ Η ρύθμιση πρέπει να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κοιν.δικαίου

→ Επίκληση αρθ.56+66 → ερμηνεία γεν.αρχών + θεμ.δικ/των

Έτσι η αμφισβητούμενη εθνική ρύθμιση μπορεί να υπαχθεί στις εξαιρέσεις του αρθ.56 + 66 ΜΟΝΟ αν είναι σύμφωνη με τα θεμ.δικαιώματα

Συνεπώς ⇒ Οι περιορισμοί των αρθ.56+66 (δημ.τάξη/ασφάλεια/υγεία) πρέπει να εκτιμώνται υπό το πρίσμα της γεν.αρχής της ελευθερίας έκφρασης η οποία κατοχυρώνεται στο αρθ.10 της ΕΣΔΑ.

Απόφαση του Δικαστηρίου

- 1) Το Κοιν.Δίκαιο δεν αντιτίθεται στην καθεαυτή ανάθεση αλλά ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας δεν πρέπει να αντιβαίνει στις διατάξεις της Συνθήκης περί ελεύθερης κυκλοφορίας εμπορευμάτων και υπηρεσιών , ούτε προς τους κανόνες ανταγωνισμού.
- 2) Τα άρθρα της Συνθήκης περί ελεύθερης κυκλοφορίας ΔΕΝ εμποδίζουν την παραχώρηση.

Δεν εμποδίζεται η παραχώρηση αποκλειστικών δικαιωμάτων , ούτε η απονομή αποκλειστικού δικαιώματος να εκμισθώνει κλπ. υλικά και προϊόντα , αρκεί να μην γίνεται διάκριση εις βάρος των εισαγομένων .

- 3) Αντιβαίνει προς το αρθ.59 της Συνθήκης η ίδρυση μονοπωλίου αποκλειστικών δικαιωμάτων μεταδόσεως και αναμεταδόσεως εκπομπών από άλλα κράτη μέλη , όταν το μονοπώλιο άγει διακρίσεις εις βάρος εκπομπών που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη εκτός αν η ρύθμιση δικαιολογείται από τους λόγους του αρθ.56 .
- 4) Αντιβαίνει στο αρθ.90§2 της Συνθήκης --> αν ενδέχεται να οδηγήσουν σε παράβαση του αρθ.86 της Συνθήκης (εκτός αν το αρθ.86 εμποδίζει την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής που της έχει ανατεθεί)
- 5) Το αρθ.2 δεν περιέχει κριτήρια βάσει των οποίων μπορεί να κριθεί αν ένα εθνικό τηλεοπτικό μονοπώλιο συμβιβάζεται με το κοινοτικό δίκαιο.
- 6) Οι περιορισμοί που επιβάλλονται στην εξουσία των κρατών μελών → αρθ.66+56 της Συνθήκης πρέπει να εκτιμώνται υπό το πρίσμα του αρθ.10 της ΕΣΔΑ

Scarlet C-70/10

(αποτελεί μια από τις ιδιαίτερα σημαντικές αποφάσεις που εκδόθηκαν από το Δικαστήριο της Ε.Ε σχετικά με το αίτημα της μουσικής βιομηχανίας για αποκλεισμό της εμφάνισης πειρατικών ιστοσελίδων από τους παρόχους υπηρεσιών σύνδεσης στο ίντερνετ .)

Ιστορικό :

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδ.ερωτήματα

Πρωτοβάθμιο δικαστήριο → SABAM(βελγικής εταιρίας διαχείρισης η οποία, στο πλαίσιο της εκπροσώπησης δημιουργών, συνθετών και παραγωγών μουσικών έργων, συναινεί στην εκ μέρους τρίτων χρήση των προστατευόμενων έργων τους)

κατά Scarlet (φορέας παροχής υπηρεσιών προσβάσεως στο Διαδίκτυο)

SABAM → •Διαπιστώνει το 2004 ότι οι συνδρομητές της Scarlet «κατέβαζαν» χωρίς άδεια και χωρίς να καταβάλλουν το σχετικό αντίτιμο έργα του καταλόγου της , μέσω δικτύου «peer to peer»

•Με δικόγραφο αιτείται → Άρση προσβολής δικαιώματος του δημιουργού

→Επί ορισμένη χρηματική ποινή να διασφαλιστεί η άρση προσβολών

→Να υποχρεωθεί να αποστείλει περιγραφή των μέτρων που έλαβε

Με απόφαση (πρωτοβάθμια) ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΗΚΕ η ύπαρξη προσβολής του δικαιώματος του δημιουργού , ως προς την άρση ο πρόεδρος του δικαστηρίου όρισε πραγματογνώμονα αν ήταν εφικτές οι τεχνικές λύσεις που πρότεινε η SABAM.

Κατά την έκθεση του πραγματογνώμονα →Δυνατότητα εφαρμογής συστήματος φίλτρου και αποκλεισμού των παράνομων ανταλλαγών ηλ.αρχείων

Απόφαση πρωτοβάθμιου 29/6/07 : Υποχρέωση Scarlet για άρση προσβολών του δικαιώματος του δημιουργού και να κατασταθεί αδύνατη κάθε μορφή αποστολής-λήψης μέσω του peer-to-peer

SCARLET → Ασκήει έφεση κατά της παραπάνω απόφασης

Υποστηρίζοντας : ❖ Αδυναμία συμμόρφωσης καθώς ήταν αναπόδεικτη η αποτελεσματικότητα και η διατηρησιμότητα του συστήματος αποκλεισμού ή χρήσεως φίλτρου.

❖ Η απόφαση δεν είναι σύμφωνη με το νόμο σχετικά με την κοινωνία της πληροφορίας (οδηγία μεταφορά στο εθνικό δίκαιο 2000/31) , διότι επιβάλλει γενική υποχρέωση επιτηρήσεως .

❖ Η χρήση φίλτρου συνιστά παράβαση του ενωσιακού δικαίου σχετικά με τις διατάξεις προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και το απόρρητο των επικοινωνιών

Το δικαστήριο → Αναστέλλει τη διαδικασία και αποστέλλει προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Συνδυασμός οδηγιών ερμηνευόμενες υπό το πρίσμα των άρθρων της ΕΣΔΑ και των Θεμελ.Ελευθεριών , τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να αναγνωρίζουν σε εθνικό δικαστήριο την εξουσία να υποχρεώσει τον φορέα (δες την απάντηση)
- 2) Αν ναι , υπάρχει υποχρέωση εφαρμογής αρχής της αναλογικότητας (επί της αποτελεσματικότητας και του αποτρεπτικού του ζητουμένου του μέτρου)

Ως προς το 1^ο → Οι οδηγίες είναι αντίθετες προς την επιβολή των υποχρεώσεων σε ΦΠΠΔ να θέσει σύστημα χρήσεως φίλτρου καθώς :

⇒ Αφορά το σύνολο των επικοινωνιών μέσω του διαδικτύου

⇒ Σύνολο αδιακρίτως της πελατείας

⇒ προληπτικά

⇒ αποκλειστικώς δικά του έξοδα

⇒ απεριόριστο χρονικό διάστημα

Υπενθυμίζεται ότι υπάρχει η δυνατότητα λήψεως ασφαλιστικών μέτρων για τους δικαιούχους δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας

Αναγνωρίζεται στα εθνικά δικαστήρια η εξουσία να επιβάλλουν προληπτικά αλλά και κατασταλτικά μέτρα

Οι εθνικοί κανόνες όμως δεν πρέπει να είναι αντίθετοι προς τις οδηγίες !

Σύμφωνα με τις οδηγίες : 2000/31 → Απαγόρευση στις εθνικές αρχές , υποχρέωσης γεν.επιτήρησης
2004/48 → Τα λαμβανόμενα μέτρα πρέπει να είναι επιεική , όχι δυσανάλογα, όχι υπερβολικές δαπάνες

Προϋπόθεση για την εφαρμογή του συστήματος χρήσεως φίλτρου :

› Εντοπισμός επι του συνόλου των επικοινωνιών , τα διακινούμενα με προγράμματα

› Εντοπισμός αρχείων επί των οποίων κατέχονται δικαιώματα πνευμ.ιδιοκτησίας

› Καθορισμός αρχείων παράνομης ανταλλαγής

› Αποκλεισμός ανταλλαγής αρχείων τα οποία έχουν χαρακτηριστεί παράνομα

Μια τέτοια προληπτική επιτήρηση → ενεργό παρακολούθηση

Διαπιστώνεται : Η υποχρέωσης ενεργής επιτήρησης στο σύνολο των δεδομένων , και της πελατείας για ανατροπή μελλοντική προσβολή δικ.πνευμ.ιδιοκτησίας.

ΑΡΑ → Αντίκειται με την οδηγία που απαγορεύει την υποχρέωση γενική επιτήρηση

Σκοπός της απόφασης είναι η προστασία του δικαιώματος του δημιουργού (πνευματική ιδιοκτησία) , δεν προκύπτει όμως ότι τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας χαιρούν απόλυτης ιδιοκτησίας και ότι είναι απαραβίαστα.

Επιπλέον προκύπτει ότι τα εθνικά δικαστήρια έχουν αρμοδιότητα να διασφαλίζουν η προστασία του εν λόγω δικαιώματος εναρμονίζεται με την προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Εναρμόνιση → Πνευματικής ιδιοκτησίας + επιχ.ελευθερίας

Η χρήση φίλτρου χωρίς χρονικό περιορισμό συνιστά κατάφωρη προσβολή της επιχ.ελευθερίας.

Το σύστημα => περίπλοκο , δαπανηρό , αποκλειστικά με δικά του έξοδα

→ Αντίθετο προς την οδηγία 2004/48

Η χρήση φίλτρου αντίθετη προς την εναρμόνιση !!!

◆ Επιπλέον θίγονται δικαιώματα πελατών → Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (διευθύνσεις IP ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα)

◆ Θίγεται ενδεχομένως η ελευθερία πληροφόρησης , καθώς η διάκριση νόμιμου ή μη περιεχομένου δεν είναι επαρκής. Επομένως → Ενδεχόμενος αποκλεισμός νομίμου περιεχομένου

Κατά συνέπεια το δικαστήριο ΔΕΝ τήρησε την υποχρέωση διασφάλισης της εναρμόνισης

Συμπερασματικά :

Με την απόφασή του το ΔΕΕ έκρινε ότι η διαταγή ενός εθνικού δικαστηρίου που υποχρεώνει μία εταιρία παροχής σύνδεσης υπηρεσιών να θέσει σε λειτουργία α) όσον αφορά το σύνολο της πελατείας του, β) in abstracto και προληπτικά, γ) με δικά του αποκλειστικά έξοδα και δ) για απεριόριστο χρονικό διάστημα, **σύστημα φίλτρου για το σύνολο των επικοινωνιών μέσω διαδικτύου**, τόσο των εισερχόμενων όσο και των εξερχόμενων, οι οποίες πραγματοποιούνται μέσω των υπηρεσιών του και ιδίως με τη χρήση των προγραμμάτων «free to peer», **παραβιάζει μία σειρά θεμελιωδών δικαιωμάτων** και συγκεκριμένα:

α) το δικαίωμα των πελατών του παρόχου στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την ελευθερία τους να λαμβάνουν και να μεταδίδουν πληροφορίες, δικαιώματα τα οποία κατοχυρώνονται στα άρθρα 8 και 11 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

β) το δικαίωμα επιχειρηματικής ελευθερίας, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 16 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του εμπλεκόμενου παρόχου, καθώς τον υποχρεώνει να θέσει σε λειτουργία ένα ηλεκτρονικό σύστημα που είναι περίπλοκο, δαπανηρό και θα λειτουργεί σε μόνιμη βάση με δικά του έξοδα, πράγμα το οποίο είναι επίσης αντίθετο προς τις οριζόμενες προϋποθέσεις στο άρθρο 3 παρ. 1 της οδηγίας 2004/48/EK σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, κατά τις οποίες τα μέτρα που λαμβάνονται για την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας δεν πρέπει να είναι περίπλοκα ή δαπανηρά άνευ λόγου

γ) ενδεχομένως την ελευθερία πληροφόρησης, καθόσον στο πλαίσιο του επίδικου συστήματος ενδέχεται να μην μπορεί να γίνει επαρκής διάκριση μεταξύ παράνομου περιεχομένου και νόμιμου περιεχομένου, με συνέπεια η λειτουργία του συστήματος να έχει πιθανώς ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό των επικοινωνιών νόμιμου περιεχομένου .

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει με την απόφασή του ότι **η διαταγή υποχρεωτικής γενικής επιτηρήσεως του συνόλου των δεδομένων των πελατών του παρόχου** προκειμένου να αποφευχθεί ενδεχόμενη μελλοντική προσβολή δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, **αποτελεί υποχρέωση γενικής επιτηρήσεως, η οποία απαγορεύεται από το άρθρο 15 παρ.1 της Οδηγίας 2000/31/EK .**

Επιπλέον, ότι **η υποχρέωση εφαρμογής του επίδικου συστήματος χρήσεως φίλτρου συνεπάγεται** σε συστηματική βάση επεξεργασία του περιεχομένου όλων των μηνυμάτων καθώς και τη συλλογή και **την αναγνώριση των διευθύνσεων IP** όσων χρηστών αποστέλλουν μηνύματα με παράνομο περιεχόμενο εντός του δικτύου και **ότι οι διευθύνσεις αυτές συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα καθόσον καθιστούν δυνατή την πλήρη αναγνώριση των εν λόγω**

Επιπλέον το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας κατοχυρώνεται μεν από το άρθρο 17 παρ. 2 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από κανένα σημείο ωστόσο της διατάξεως αυτής ούτε και από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι τα δικαιώματα αυτά είναι **απαραβίαστα** και ότι πρέπει να χαίρουν απόλυτης προστασίας. Αντίθετα, η προστασία του θεμελιώδους δικαιώματος της ιδιοκτησίας, μέρος του οποίου αποτελούν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, **πρέπει να αποτελεί αντικείμενο σταθμίσεως** με την προστασία άλλων θεμελιωδών δικαιωμάτων

Το Δικαστήριο και αφού προέβη σε μία στάθμιση, αφενός των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και αφετέρου των άλλων θεμελιωδών δικαιωμάτων, έκρινε ότι η αόριστη διάρκειας λειτουργία ενός φίλτρου για το σύνολο των επικοινωνιών μέσω διαδικτύου με έξοδα του παρόχου ως ένα μέτρο πρόληψης ενδεχομένων παραβιάσεων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, συνιστά ένα μέτρο μη δίκαιο και θεμιτό, περίπλοκο και δαπανηρό άνευ λόγου, καθώς παραβιάζει θεμελιώδη δικαιώματα και έρχεται αντίθεση με την ευρωπαϊκή έννομη τάξη και ειδικότερα με τις διατάξεις των οδηγιών: α) 2000/31/EK β) 2001/29/EK γ) 2004/48/EK δ) 95/46/EK δεδομένων αυτών, και ε) 2002/58/EK

Απόφαση

► Αίτηση έκδοσης προδικαστικού απόφασης για το κύριο της οδηγίας 2004/113ΕΚ στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς με αντικείμενο

↙
Αρχή ίσης μεταχείρισης ανδρών ή γυναικών
στη πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες
και την παροχή αυτών

► Ακύρωση του νόμου (21^{ης} Δεκεμβρίου 2007) για την καταπολέμηση διακρίσεων ανδρών-γυναικών, όσον αφορά τον παράγοντα φύλου, στον τομέα των ασφαλίσεων.

Το νομικό πλαίσιο

Δίκαιο της Ένωσης

Οδηγία 2004/113

• αρθ.6 ΣΕΕ → Αρχές ελευθερίας / δημοκρατίας / σεβασμού δικαιωμάτων ανθρώπου και θεμελιωδών ελευθεριών / αρχές κοινές για όλα τα κράτη μέλη

• αρθ.21+23 του Χάρτη → Απαγόρευση διάκρισης λόγω φύλου σε όλους τους τομείς

• αρθ.2 + 3 ΣΕΕ → Προώθηση ισότητας + επιδίωξη εξάλειψης ανισοτήτων

• Η οδηγία ισχύει για άμεσες και έμμεσες διακρίσεις

• Δεν θα πρέπει να ισχύει σε θέματα απασχόλησης

και επαγγελματικής δραστηριότητας

• θα πρέπει να ισχύει μόνο για ασφαλίσεις και συντάξεις

↙ ιδιωτικές

- Σύνοψη σε εκούσια βάση

- Ανεξάρτητες από σχέση εργασίας

• Χρήση φύλου ως αναλογιστικού παράγοντα δεν θα πρέπει να οδηγεί σε διαφορές ατομ. ασφαλιστών και παροχών.

Εφαρμογή του κανόνα → μόνο για νέα συμβόλαια που συνάπτονται μετά την ημερομηνία μεταφοράς της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο.

• Εξαιρέσεις επιτρέπονται μόνο όταν η εθνική νομοθεσία δεν έχει ήδη καθιερώσει τον ενιαίο κανόνα ανεξαρτήτως φύλου.

(επανεξέταση 5 έτη μετά τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, αν οι εξαιρέσεις συνεχίζουν να αιτιολογούνται)

Αρθ.1 + 4 Οδηγίας 2004/113

❖ Καταπολέμηση διακρίσεων λόγω φύλου

❖ Αρχή ίσης μεταχείρισης σε άμεσες και έμμεσες διακρίσεις λόγω φύλου

❖ Αναλογιστικοί παράγοντες

↙ Η χρήση φύλου δεν οδηγεί σε διαφορές μεταξύ των
ατομικών ασφαλιστών και παροχών →

Νέα συμβόλαια
μετα τις
21/12/07

Δυνατότητα πριν τις 21/12/07

από τα κράτη μέλη να επιτρέπουν

↙
όταν η χρήση φύλου είναι καθοριστικός παράγοντας στην αξιολόγηση κινδύνου

- ❖ Έξοδα εγκυμοσύνης/μήτροτητας δεν οδηγούν σε διακρίσεις

Δυνατότητα αναβολής εφαρμογής των μέτρων έως 2 έτη μετά τις 21/12/07.

- ❖ Διαθέσιμες πληροφορίες στην Επιτροπή το αργότερο έως 21/12/09

Εν συνεχεία κάθε 5 έτη

Η Επιτροπή κατάρτιση έκθεσης

- αρθ.17 → Σε ισχύ αναγκαίες διατάξεις για συμμόρφωση για οδηγία έως 21/12/07

Εθνικό Δίκαιο

- Μεταφορά οδηγίας και αντικατάσταση του άρθρου 10 , για τη καταπολέμηση διακρίσεων // παράγοντας φύλου .

- Το άρθρο 10 : → Τηρουμένης αρχής της αναλογικότητας ,
ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ευθεία διάκριση λόγω φύλου

Η παρέκκλιση ισχύει
μόνο για συμβάσεις
ασφαλίσεως ζωής

Εφόσον αποτελεί
καθοριστικό παράγοντα
για την εκτίμηση του κινδύνου

- Το αργότερο έως τις 21/12/09 διαβίβαση στην Ευρ.Επιτροπή σχετικών δεδομένων
- Αξιολόγηση προ της 1/3/11 από νομοθετικά σώματα
→ υπό τη μορφή εκθέσεως
- Μη εφαρμογή στις συμβάσεις ασφαλίσεως που συνάπτονται στο πλαίσιο προαιρετικού συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως(αρθ.12)

Τα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

⌘ Προσφυγή → ακύρωση του νόμου με την οποίο μεταφέρεται
η οδηγία στο βελγικό δίκαιο

⌘ Η δυνατότητα παρεκκλίσεως → αντιβαίνει στην αρχή της
ισότητας ανδρών και γυναικών

⌘ Προκύπτει ζήτημα κύρους
της οδηγίας → Αναστολή διαδικασίας + αποστολή προδικ.ερωτημάτων

- Αν η παρέκκλιση είναι συμβατή με το αρθ.6 και ειδικότερα με την αρχή της ισότητας και της απαγόρευσης διακρίσεων.
- Αν είναι ασύμβατο , ακόμη και η εφαρμογή του περιορίζεται ΜΟΝΟ στις συμβάσεις ασφαλίσεως ζωής ;

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

⇒ Επί του πρώτου ερωτήματος ζητείται κατ'ουσίαν διευκρίνιση για το κύρος του άρθρου 5 υπό το πρίσμα της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών.

⇒ αρθ.6 Η Ένωση σέβεται θεμ.δικαιώματα → Έχουν ενσωματωθεί στο

Χάρτη, ο οποίος έχει το ίδιο κύρος με τις Συνθήκες

⇒ Χάρτης αρθ.21+23 → Απαγόρευση διάκρισης λόγω φύλου

Ισότητα σε όλους τους τομείς

Εξέταση κύρους της διάκρισης υπό το πρίσμα του Χάρτη

⇒ Ίση μεταχείριση → ΣΛΕΕ αρθ.157 Εφαρμογή της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών

§1 → Σε συγκριμένο τομέα

ΣΛΕΕ αρθ.19 Εξουσία στο Συμβούλιο (αναγκαία μέτρα)

⇒ αρθ.3§3 ΣΕΕ + αρθ.8 ΣΛΕΕ → Χρόνος επεμβάσεως

⇒ αρθ.5 της οδηγίας §1 → Κατάργηση του παράγοντα φύλου έως 21/12/07

§2 → Δυνατότητα στα κράτη μέλη (στο εθνικό δίκαιο

των οποίων ΔΕΝ ίσχυε ο κανόνας κατά το χρόνο εκδόσεως της οδηγίας),

να επιτρέψουν ή όχι, τηρουμένης της αρχής της

αναλογικότητας, διαφοροποιήσεις!

→ Επανεξέταση μετά τη παρέλευση 5ετίας(21.12.07)

→ Συμβούλιο → Αμφιβολίες → Σκοπός §2

Η δυνατότητα την οποία παρέχει το αρθ.5§2 οδηγίας

είναι να αποφευχθεί η ίση μεταχείριση ανόμοιων καταστάσεων

⇒ Νομολογία Δικ/ριου → «εκτός αν η διαφοροποίηση δικαιολογείται

αντικειμενικά»

→ Όχι διαφορετική μεταχείριση όμοιων καταστάσεων

→ Όχι όμοια μεταχείριση διαφορετικών καταστάσεων

⇒ Σκοπός της οδηγίας → «ανεξάρτητα φύλου»

↓
Αιτιολογ.Σκέψη → Συνιστά εξαίρεση η δυνατότητα να μην εφαρμόσουν περί καθορισμού ασφαλιστρών και παροχών ανεξαρτήτως φύλου

↓
Στηρίζεται στο αρθ.21+23 του Χάρτη

⇒ Κίνδυνος επ'αόριστον ανοχής της παρέκκλισης (αρθ.5§2)

⇒ Δυνατότητα χωρίς περιορισμό, έρχεται σε αντίθεση με τον επιδιωκόμενο σκοπό της οδηγίας και δεν είναι συμβατή με το αρθ.21+23

⇒ Η διάταξη του αρθ.5§2 → ΑΝΙΣΧΥΡΗ μετά τη παρέλευση επαρκούς μεταβατικής περιόδου

Στο 1^ο ερώτημα → Το αρθ.5§2 της οδηγίας καθίσταται ΑΝΙΣΧΥΡΟ από 21/12/12

Το 2^ο ερώτημα → Παρέλκει απαντήσεως

Ιστορικό

Η υπόθεση Test-Achats (C-236/09), η οποία παραπέμφθηκε στο Δικαστήριο της ΕΕ από το Συνταγματικό Δικαστήριο του Βελγίου, αφορούσε την άσκηση διακρίσεων λόγω φύλου στην τιμολόγηση ασφαλιστικών προϊόντων. Την 1η Μαρτίου 2011, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κήρυξε άκυρη από 21ης Δεκεμβρίου 2012 την παρέκκλιση από τη νομοθεσία περί ίσης μεταχείρισης της ΕΕ η οποία επιτρέπει στα κράτη μέλη να διατηρούν διαφοροποίηση μεταξύ ανδρών και γυναικών στον καθορισμό ασφαλιστρών και παροχών.

Η οδηγία 2004/113/ΕΚ του Συμβουλίου για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών (που εγκρίθηκε ομόφωνα από το Συμβούλιο Υπουργών της ΕΕ) απαγορεύει την άμεση και έμμεση άσκηση διακρίσεων λόγω φύλου εκτός της αγοράς εργασίας.

Πριν από την απόφαση, το άρθρο 5 παράγραφος 2 της οδηγίας επέτρεπε στα κράτη μέλη παρέκκλιση από τον κανόνα για τη μη άσκηση διακρίσεων φύλου όσον αφορά τα συμβόλαια ασφαλίσεων. Όλα τα κράτη μέλη έκαναν χρήση της παρέκκλισης αυτής για ορισμένα ή όλα τα ασφαλιστικά συμβόλαια. Για παράδειγμα, η βελγική νομοθεσία περιλαμβάνει παρέκκλιση για την ασφάλεια ζωής στην εθνική νομοθεσία. Επρόκειτο για μια διαφωνία σχετικά με τη νομιμότητα της παρέκκλισης του Βελγίου που οδήγησε στην απόφαση Test-Achats του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι η εξαίρεση από τον κανόνα για τη μη άσκηση διακρίσεων φύλου του άρθρου 5 παράγραφος 2 ήταν ασυμβίβαστη με τον σκοπό της οδηγίας και, συνεπώς, με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Το Δικαστήριο αποφάσισε ότι η παρέκκλιση ήταν άκυρη, με ισχύ από τις 21 Δεκεμβρίου 2012.

Πηγή : Δελτίου Τύπου Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Schmidberger C-112/00

- Ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων
 └─> Υποχρέωση διασφάλισης από τα κράτη μέλη της κοινότητας
- Συνέπεια → ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ
 └─> εξ αιτίας της ΜΗ απαγόρευσης συγκέντρωσης των διαδηλωτών
 εκ μέρους των αρμόδιων αρχών του κράτους μέλους

Ασυμβίβαστο με αρθ.30 +34 Συνθήκης (νυν αρθ. 28 + 29)

Και

αρθ.5 της Συνθήκης (νυν . αρθ. 10)

- Στάθμιση συγκρουόμενων συμφερόντων :

⌘ Ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων

Υπό προϋποθέσεις αντικείμενο του αρθ.36(νυν 30)

VS

Ελευθερία εκφράσεως & ελευθερία του συνέρχεσθαι

Εξουσία εκτιμήσεως οι εθνικές αρχές

Το Δικαστήριο → Έλεγχο αν οι περιορισμοί είναι ανάλογοι προς το θεμιτό σκοπό

Διάδικοι

Schmidberger (γερμανική μεταφορική εταιρεία)

κατά

Republic Österreich

- Αυστριακό Δικαστήριο → Προδικαστικά ερωτήματα
 - ➔ Ερμηνεία άρθρων 30 , 34 , 36 της Συνθήκης (νυν 28 , 29 , 30)
σε συνδυασμό με το αρθ. 5 της Συνθήκης (νυν 10) .
 - ➔ Ευθύνη κράτους μέλους για τις ζημίες που προκλήθηκαν
σε ιδιώτη από παραβάσεις του κοιν.δικαίου.

☐ Τα ερωτήματα προέκυψαν :

Ως προς την έγκριση που χορηγήθηκε σιωπηρώς από τις αυστρ.αρχές

σε μια ένωση πολιτών(προστασία περιβάλλοντος)για συγκέντρωση στον αυτοκινητόδρομο Brenner,με συνέπεια τον αποκλεισμό της κυκλοφορίας για 30ώρες.

Εθνικό νομικό πλαίσιο

- ◊ Να γίνεται γραπτώς η δήλωση εκ μέρους των διοργανωτών
→ Σκοπός, χρόνος, τρόπος της συγκέντρωσης
 - ◊ Οι αρχές οφείλουν να παρέχουν βεβαίωση
→ Απαγόρευση αν τίθεται σε κίνδυνο η δημόσια ασφάλεια και υγεία
 - ◊ Αυστριακός ΚΟΚ → Απαγόρευση κυκλοφορίας βαρέων φορτηγών :
 - Τα Σάββατα ώρες 15.00-24.00
 - Κυριακές και αργίες 00.00 - 22.00
- Παρεκκλίσεις δεκτές → Ατομική αίτηση + συνδρομή προϋποθέσεων

Κύρια Δίκη

⇒ 15 Μαΐου 1998 ενημέρωση της

Transitforum Austria Tirol (οργάνωση προστασίας περιβάλλοντος)

Ενημέρωση → Συγκέντρωση πολιτών στον αυτοκινητόδρομο Brenner

12 Ιουνίου Παρασκευή 11.00 έως Σάββατο 15.00

Συνέπεια : Ο αυτοκινητόδρομος να μείνει κλειστός για το διάστημα αυτό

⇒ Αυθημερόν → Τα αυστριακά και γερμανικά ΜΜΕ, μετέδωσαν πληροφορίες σχετικά με τον αποκλεισμό του αυτοκινητόδρομου και πληροφορίες για τη μετακίνηση και αποφυγή του αυτοκινητόδρομου.

⇒ 21 Μαΐου 1998, η Διοικ. αρχή της Αυστρίας ζητά οδηγίες από τη Διευθ. Ασφαλείας

3/6/98 → Εντολή ΜΗ απαγόρευσης συγκέντρωσης

Θεώρησε ότι ήταν επιτρεπτή βάσει του αυστριακού δικαίου.

-Δεν έλεγξε το κοινοτικό

-Δεν το απαγόρευσε

⇒ Η συγκέντρωση πραγματοποιήθηκε, σύμφωνα με τα δεδομένα της αίτησης

⇒ Με επιφύλαξη της αυστρ. νομοθεσίας → απαγόρευση βαρέων οχημάτων ορισμένες ώρες του Σαββάτου.

◎ Η Schimdburger (επιχείρηση διεθνών μεταφορών)

- Αγωγή κατά της Δημοκρ. Αυστρίας, με αίτημα αποζημίωσης
- Εμποδίστηκε η διέλευση των φορτηγών οχημάτων της (4 μέρες, Πέμπτη → αργία, Παρασκευή/Σάββατο → διαδήλωση, Σάββατο/Κυριακή → Απαγόρευση κυκλοφορίας από εθν. νομοθεσία)
- Η ΜΗ απαγόρευση συγκέντρωσης και η έλλειψη παρεμβάσεως εκ μέρους των αυστριακών αρχών.
- Εμπόδιο ελεύθερης κυκλοφορίας εμπορευμάτων
Δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από τα δικαιώματα της ελευθ. εκφράσεως & ελευθ. συνέρχεσθαι των διαδηλωτών

Παραβαίνει το κοινοτικό δίκαιο → Ευθύνη κρατών μελών → για τη ζημία που υπέστη η εταιρία

⊙ Η Δημοκρατία της Αυστρίας → ζήτησε απόρριψη της αγωγής

↙
-Εξέτασε τη πραγματική κατάσταση

-Μετάδοση πληροφοριών

-Πληροφορίες σχετικά με το χρονικό πλαίσιο του αποκλεισμού

-Το εμπόδιο → επιτρεπτό → Μη μόνιμα και σοβαρά προσκόμματα

-Υπερ ελευθ.έκφρασης + ελευθ.συνέρχεσθαι ← Θεμελιώδη Δικαιώματα / Απαραβίαστα

⊙ Το Δικαστήριο απέρριψε την αγωγή

↙
Η εταιρεία δεν πληροί τις προϋποθέσεις της περιουσιακής ζημίας

και παράβαση της υποχρέωσης παράθεσης των πραγμ.περιστατικών που θεμελιώνουν το αίτημα της αγωγής.

Η Schimdbberger άσκησε έφεση κατά αυτής της απόφασης .

Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο,εκτιμά ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι επιταγές του κοινοτικού δικαίου → Αναστολή + Υποβολή προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του παραδεκτού

❖ Η Δημ.Αυστρίας εκφράζει αμφιβολίες ως προς τη παραπομπή

❖ Η Schimdbberger προϋποθέτει να έχει αποδείξει την ύπαρξη πραγμ.ζημίας

❖ Η Schimdbberger → ΔΕΝ ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων

Άρα δεν είναι αναγκαία η υποβολή προδ.ερωτημάτων .

Απόκειται η απόφαση στο εθνικό δικαστήριο

❖ Το Δικαστήριο → Εξαιρετικές περιστάσεις // Πνεύμα συνεργασίας

↙
Δεν αποφαινεται αν δεν έχουν τα προδικαστικά ερωτήματα σχέση με το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης αν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως.

❖ Η αγωγής της εταιρίας → Υποχρέωση Αυστρ.Δημοκρατίας για αποκατάσταση ζημίας που της προκάλεσε κατά παράβαση του κοινοτικού δικαίου.

Συνεπώς η αίτηση ερμηνείας του κοιν.δικαίου εντάσσεται αναμφισβήτητα στο πλαίσιο υπαρκτής διαφοράς

(... σελ.10+11 λεπτομέρειες επι του παραδεκτού)

Δεν μπορεί να θεωρηθεί υποθετική , επομένως ΠΑΡΑΔΕΚΤΗ η αίτηση έκδοσης προδικαστική απόφασης

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Δύο προβλήματα που συνδέονται μεταξύ τους αλλά είναι διαφορετικά

► Αν ο αποκλεισμός του αυτοκινητόδρομου αποτελεί εμπόδιο ασυμβίβαστο με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων → Παράβαση κοιν.δικαίου

Προϋποθέσεις

Στοιχειοθέτηση ευθύνης κράτους για ζημίες που προκλήθηκαν σε ιδιώτες λόγω παραβάσεως του κοινοτικού δικαίου.

► Ποια τα όρια ώστε η παράβαση – αν θεωρηθεί αποδεδειγμένη – είναι αρκούντως σοβαρή και πρόδηλη για στοιχειοθέτηση ευθύνης του οικείου κράτους μέλους.

► Αποσκοπούν στον προσδιορισμό :

Αν η μη απαγόρευση της διαδήλωσης και ο αποκλεισμός του αυτοκινητόδρομου , αποτελεί αδικαιολόγητο εμπόδιο για την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας εμπορευμάτων (αρθ.30+34 σε συνδυασμό με το αρθ.5)

Επί της υπάρξεως εμποδίου στην ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων

► Αποτελεί θεμ.αρχή

αρθ.3 Συνθήκης

αρθ.30+34 Συνθήκης τίθεται σε εφαρμογή

Επιβάλλουν την υποχρέωση στα κράτη μέλη

→ Όχι μόνο να μην προκαλούν εμπόδια στο εμπόριο

αλλά σε συνδυασμό με το αρθ.5 της Συνθήκης

υποχρεώνονται στη λήψη μέτρων αναγκαίων και πρόσφορων για τη διευκόλυνση του σεβασμού της θεμ.ελευθερίας.

► Οι αρμόδιες εθνικές αρχές , όταν αντιμετωπίζουν εμπόδια στην πραγματική άσκηση μιας θεμελιώδους ελευθερίας την οποία καθιερώνει η Συνθήκη , όπως η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων , και τα οποία εμπόδια οφείλονται σε ενέργειες ιδιωτών , οφείλουν να λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν την ελευθερία αυτή στο οικείο κράτος μέλος.

► Συνεπώς η μη απαγόρευση της συγκέντρωσης πωλητών με πλήρη αποκλεισμό επί το χρονικό διάστημα είναι ικανό να περιορίσει το ενδοκοινοτικό εμπόριο.

Άρα να θεωρηθεί το μέτρο → ΚΑΤΑΡΧΗΝ ασυμβίβαστο δυνάμει των

αρθ.30+34 σε συνδυασμό με το αρθ.5 της Συνθήκης

Εκτός αν → η μη απαγόρευση μπορεί αντικειμενικά να δικαιολογηθεί

Επί της ενδεχόμενης δικαιολόγησης εμποδίου

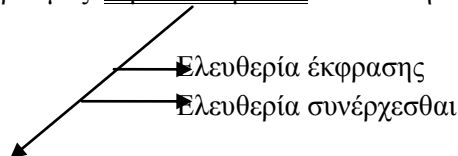
(4^ο ερώτημα)

(δες. Παράγραφο 66)

Καθορισμός προϋποθέσεων → Υπο τις οποίες μπορεί να στοιχειοθετηθεί ευθύνη κράτους μέλους και ειδικότερα , όσον αφορά το ζήτημα αν το κράτος μέλος αυτό παρέβη το κοινοτικό δίκαιο , πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνον η ενεργεία ή η παράλειψη που μπορεί να καταλογιστεί στο εν λόγω κράτος μέλος.

◊ Σκοπός της μη απαγόρευσης → σιωπηρή έγκριση από αυστρ. αρχές

Σεβασμός θεμ. δικαιωμάτων των διαδηλωτών

Καθιερώνονται ΕΣΔΑ + Αυστριακό Σύνταγμα

◊ Η αρχή της κυκλοφορίας των εμπορευμάτων υπερέχει έναντι των θεμ. δικαιωμάτων ;;;

Υπόμνημα : Τα θεμ. δικαιώματα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γεν. αρχών του δικαίου. Τη τήρηση τους εξασφαλίζει το Δικαστήριο (ΕΣΔΑ → ιδιαίτερη σημασία). Δεν μπορούν να γίνουν δεκτά στην κοινότητα μέτρα ασυμβίβαστα με τον σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου όπως αναγνωρίζονται στην ΕΣΔΑ .

Συνεπώς → ο σεβασμός των θεμ. δικαιωμάτων δεσμεύει τόσο την Κοινότητα όσο και τα κράτη μέλη της , η προστασία των εν λόγω δικαιωμάτων αποτελεί θεμιτό συμφέρον ικανό να δικαιολογήσει , κατ' αρχήν , έναν περιορισμό των υποχρεώσεων που επιβάλλονται από το κοινοτικό δίκαιο, ακόμη και δυνάμει μιας θεμελιώδους ελευθερίας την οποία εγγνύεται η Συνθήκη, όπως η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων.

◊ Το Δικαστήριο υποχρεούται να παράσχει όλα τα ερμηνευτικά στοιχεία στα εθν. δικ/ρια ώστε να κρίνουν αν η κατάσταση αυτή συμβαδίζει με τα θεμ. δικ/τα κατά την ΕΣΔΑ.

◊ Οι εθν. αρχές στηρίχθηκαν → Σεβασμό των δικαιωμάτων όπως κατοχυρώνονται από την ΕΣΔΑ όσο και από το οικείο Σύνταγμα. (περιορισμός που καθιερώνει η Συνθήκη)

◊ **Ζήτημα αναγκαίου συγκερασμού** → μεταξύ θεμ. δικ/των της Κοινότητας και εκείνων που απορρέουν από τη Συνθήκη.

Αντιστοίχως

Οι πρώτες ως λόγος αποκλεισμού της ελ. κυκλ. εμπορευμάτων

Ελευθ. έκφρασης & ελευθ. συνέρχεσθαι (αρθ10+11ΕΣΔΑ)

+

Ελευθ. κυκλοφορία εμπορευμάτων

◊ Η ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο περιορισμών για τους λόγους που απαριθμούνται στο αρθ.36 της Συνθήκης.

→ Τα εν λόγω θεμ. δικαιώματα μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ορισμένων περιορισμών για σκοπούς γενικού συμφέροντος .

→ Παρεκκλίσεις

- Να δικαιολογούνται από επιτακτική κοιν. ανάγκη
- Ανάλογες προς το θεμιτό σκοπό που επιδιώκεται

◊ Τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται από την ΕΣΔΑ δεν τελούν σε αντίθεση με αυτά που κατοχυρώνονται από την ίδια την Συνθήκη.

♦ Κάποια δικαιώματα ΔΕΝ επιδέχονται ΚΑΝΕΝΑ περιορισμό σε άλλα όμως υπάρχει η δυνατότητα επιβολής περιορισμού αν εξυπηρετούν σκοπούς γεν.συμφέροντος

Να μην αποτελούν υπέρμετρη και απαράδεκτη παρέμβαση που θίγει την ίδια τη υπόσταση των δικαιωμάτων που προστατεύονται.

♦ Στάθμιση συγκρουόμενων συμφερόντων

Καθορισμός → Αν εξασφαλίστηκε η προσήκουσα ισορροπία μεταξύ τους

Αρμόδιες αρχές → εξουσία εκτίμησης

1. Αίτηση άδειας κατά το εθνικό δίκαιο , κατόπιν αυτής οι αρχές αποφάσισαν την ΜΗ απαγορεύση

2. Το εμπόδιο κυκλοφορίας → σε μια διαδρομή , για συγκεκριμένο χρόνο

→ Περιορισμένης σημασίας

3. Με τη συγκέντρωση → άσκηση θεμ. δικαιωμάτων

4. Οι αρμ. αρχές έχουν λάβει διάφορα συνοδευτικά μέτρα προκειμένου να περιοριστούν διαταραχές στην οδική κυκλοφορία.

→ Εκστρατεία πληροφόρησης με ΜΜΕ

→ Πρόβλεψη παρακαμπτήριων οδών

Οι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματίες δεν είχαν ενημερωθεί ενώ μπορούσαν ώστε να αποφύγουν τις δυσμενείς συνέπειες.

→ Είχε τοποθετηθεί υπηρεσία τήρησης της τάξης στο τόπο διεξαγωγής της διαδήλωσης.

♦ Εναπόκειται στις αρμόδιες αρχές εθνικές αρχές να σταθμίσουν το συμφέρον με εκείνο των διαδηλωτών → συνέπεια → Οι δυσχέρειες μπορούν κατ' αρχήν να γίνουν δεκτές, εφόσον ο επιδιωκόμενος σκοπός είναι στην ουσία η έκφραση γνώμης δημοσίως και νομοτύπως.

Απάντηση 1^ο+4^ο ερώτημα

Δεν είναι ασυμβίβαστο με το αρθ.30+34 της Συνθήκης σε συνδυασμός με το αρθ.5 , το γεγονός ότι οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους δεν απαγόρευαν τη συγκέντρωση.

Επί των προϋποθέσεων ευθύνης κράτους μέλους

Θ Οι αρμόδιες αρχές δεν παραβίασαν το κοιν.δίκαιο ώστε να στοιχειοθετείται ευθύνη του κράτους μέλους.

Τα υπόλοιπα ερωτήματα λόγω της απάντησης αυτής παρέλκουν απαντήσεως .

Δικαστικά έξοδα

-Των κυβερνήσεων που κατέθεσαν παρατηρήσεις δεν αποδίδονται

-Ως προς τους διαδίκους → Εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο .

[...]προδικαστικό ερώτημα αυστριακού δικαστηρίου, το οποίο συνδέεται με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων. Μια γερμανική μεταφορική εταιρία στράφηκε με αγωγή αποζημιώσεως κατά της αυστριακής κυβερνήσεως, κατηγορώντας την ότι δεν έλαβε τα αναγκαία μέτρα, προκειμένου να παρεμποδίσει το κλείσιμο από διαδηλωτές στο πέρασμα του Brenner, σε ένα κρίσιμο δηλαδή σημείο της κεντρικής οδικής αρτηρίας της χώρας, η οποία οδηγεί από τον Βορρά στον Νότο. Ο αποκλεισμός του εν λόγω αυτοκινητοδρόμου για διάστημα 30 περίπου ωρών οδήγησε την γερμανική εταιρία σε καθυστερημένη παράδοση των εμπορευμάτων της, που μεταφέρονταν με βαρύ όχημα από τη Γερμανία στην Ιταλία, μέσω της Αυστρίας. Οι διαμαρτυρίες, προερχόμενες από κατοίκους της περιοχής του Brenner, οφείλονταν ακριβώς στην αφόρητη πλέον επιβάρυνση του περιβάλλοντος του τόπου τους, εξαιτίας της τεράστιας κυκλοφορίας ιδίως βαρέων οχημάτων, που μεταφέρουν εμπορεύματα. Πριν από τη διαδήλωση και το κλείσιμο του αυτοκινητοδρόμου, οι διαδηλωτές είχαν απευθυνθεί στις αρμόδιες αρχές, είχαν ενημερώσει για τις προθέσεις τους και είχαν λάβει κανονικά την προβλεπόμενη από το εθνικό τους δίκαιο για τις περιστάσεις αυτές, άδεια της αστυνομίας. Προκειμένου δε να περιορισθεί η ταλαιπωρία των ταξιδιωτών και των μεταφορέων εμπορευμάτων, είχαν ληφθεί κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα ποικίλα μέτρα, π.χ. ενημέρωση από το ραδιόφωνο, προτάσεις για εναλλακτικές διαδρομές κ.ο.κ. Αυτή τη φορά στο στόχαστρο του αυστριακού δικαστηρίου τέθηκε η συμπεριφορά των εθνικών εκτελεστικών αρχών, δηλαδή η πιθανή παράβαση κανόνων του κοινοτικού δικαίου λόγω της εγκρίσεως που παραχώρησαν για το κλείσιμο του αυτοκινητοδρόμου. Το ΔΕΚ παραδέχθηκε καταρχήν ότι ο αποκλεισμός ενός αυτοκινητοδρόμου τόσο σημαντικού για το σύνολο των μετακινήσεων στην κεντρική Ευρώπη από διαμαρτυρόμενους πολίτες συνιστά εμπόδιο σε βάρος του ενδοκοινοτικού εμπορίου, εφόσον παρεμποδίζει την μεταφορά των αγαθών. Μπορεί, συνεπώς, η στάση των εθνικών αρχών, οι οποίες παρέλειψαν να απαγορεύσουν τον αποκλεισμό του αυτοκινητοδρόμου, να χαρακτηριστεί ως μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό σε βάρος τόσο των εισαγωγών όσο και των εξαγωγών, άρα μέτρο που αντιβαίνει προς το κοινοτικό δίκαιο (άρθρα 28 και 29 σε συνδυασμό προς το άρθρο 10 ΣΕΚ). Εξετάστηκε, ωστόσο, στη συνέχεια, αν η παράλειψη απαγορεύσεως εκ μέρους των αυστριακών αρχών μπορεί να δικαιολογηθεί «αντικειμενικώς». Στο πλαίσιο αυτό επιχειρήθηκε από το ΔΕΚ μια στάθμιση μεταξύ δυο πολύ σημαντικών ελευθεριών: αφενός της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, αφετέρου της ελευθερίας εκφράσεως και της ελευθερίας του συνέρχεσθαι, όπως αυτές κατοχυρώνονται από την ΕΣΔΑ (άρθρα 10 και 11 ΕΣΔΑ). Η κατ' αντιπαράθεση εξέτασή τους, για πρώτη ίσως φορά με τόση σαφήνεια, από το κοινοτικό Δικαστήριο συγκεντρώνει το ενδιαφέρον, επειδή πρόκειται για ελευθερίες προερχόμενες από διαφορετικούς χώρους, με μεγάλη σπουδαιότητα για το νομικό περιβάλλον της η κάθε μια, οι οποίες διασταυρώνονται με αφορμή τη συγκεκριμένη υπόθεση στο πεδίο της ισχύος του κοινοτικού δικαίου. Επιχειρείται, πάντως, και πάλι, στάθμιση μεταξύ κοινοτικών αρχών και κανόνων της ΕΣΔΑ και όχι μεταξύ κοινοτικού και εθνικού συνταγματικού δικαίου. Ακόμη, η μέθοδος παράλληλης αξιολογήσεως, στην οποία υποβάλλονται οι δυο ομάδες θεμελιωδών ελευθεριών από το ΔΕΚ, υπονοεί ότι τοποθετούνται στην ίδια βαθμίδα ιεραρχίας. Διαφορετικά, θα ήταν αυτονόητη η υποταγή της μιας ομάδας στην άλλη και όχι η μεταξύ τους σύγκριση.

Στο κρίσιμο για την ανωτέρω στάθμιση απόσπασμα της αποφάσεως επισημαίνεται από το ΔΕΚ ότι τόσο η κοινοτική ελευθερία όσο και οι συγκεκριμένες ελευθερίες της ΕΣΔΑ δεν ισχύουν απερίοριστα, αλλά μπορούν να υφίστανται, υπό όρους, κάποιους περιορισμούς. Η διαπίστωση αυτή επιτρέπει να αξιολογηθούν τα αντιτιθέμενα εκατέρωθεν συμφέροντα και να ερευνηθεί αν διασφαλίσθηκε η απαραίτητη μεταξύ τους ισορροπία. Για τον σκοπό αυτόν η απόφαση των αυστριακών αρχών να επιτρέψουν την πραγματοποίηση του αποκλεισμού του Brenner υποβάλλεται σε έλεγχο αναλογικότητας, όπως συμβαίνει σε όλες τις υπόλοιπες ανάλογες περιστάσεις, όταν δηλαδή εθνικά μέτρα ή παραλείψεις των εθνικών αρχών περιορίζουν κοινοτικές ελευθερίες εν ονόματι υπέρτερων αγαθών γενικού συμφέροντος. Τον έλεγχο αναλογικότητας ανέλαβε στο σημείο αυτό να φέρει σε πέρας το ίδιο το ΔΕΚ. Σύμφωνα με το συμπέρασμά του, με δεδομένη τη μεγάλη διακριτική ευχέρεια των εθνικών αρχών σε θέματα όπως το επίδοιο, η Αυστρία δεν παραβίασε το κοινοτικό δίκαιο. Οι αυστριακές αρχές εύλογα έκριναν, λοιπόν ότι ο σκοπός, τον οποίον θεμιτά επεδίωκε η συγκέντρωση και διαμαρτυρία των πολιτών, δεν ήταν δυνατόν να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα.

Το ΔΕΚ στην απόφαση Schmidberger ερμηνεύει, συνεπώς, το άρθρο 11 ΕΣΔΑ, θεωρώντας ότι η κατάληψη ενός σημαντικού αυτοκινητοδρόμου από διαδηλωτές μπορεί να συνιστά περίπτωση εφαρμογής του. Η κατάληξη αυτή δεν σημαίνει, βέβαια, ότι στο ίδιο συμπέρασμα θα οδηγούνταν οπωσδήποτε και το Δικαστήριο ΕΣΔΑ. Σε κάθε περίπτωση, το Δικαστήριο του Στρασβούργου δεν δεσμεύεται από το συμπέρασμα αυτό και ασφαλώς παραμένει το μόνο αρμόδιο να αποφασίσει σε τελικό στάδιο για το εν λόγω ζήτημα, εάν τεθεί το ίδιο ή παρεμφερές ερώτημα εντός των ορίων εφαρμογής της ΕΣΔΑ.

Πραγματικά περιστατικά όπως τα επίδικα στην υπόθεση Schmidberger δεν αποτελούν, ασφαλώς, συνηθισμένο αντικείμενο της καθημερινής δικαιοδοτικής δραστηριότητας του ΔΕΚ. Οι αποφάσεις των αστυνομικών αρχών για τη διατήρηση της τάξης δύσκολα μόνον συναντώνται μέχρι στιγμής με τις ανάγκες και τις επιταγές της εσωτερικής αγοράς, συνεπώς, και του κοινοτικού δικαίου. Περαιτέρω, ο τρόπος με τον οποίο θα γίνει χρήση των αστυνομικών δυνάμεων και των λοιπών μέσων, που διαθέτουν οι υπηρεσίες διαφυλάξεως της τάξης στα επί μέρους κράτη μέλη, δεν περιέρχεται, μέχρι σήμερα, εύκολα στην αρμοδιότητα του ΔΕΚ, δεδομένης της ευρείας διακριτικής ευχέρειας που αναγνωρίζεται στις αρμόδιες εθνικές αρχές. [...]

Πηγή : Θεμελιώδεις Κοινοτικές Ελευθερίες και ανθρώπινη αξιοπρέπεια

Ευγενίας Ρ. Σαχπεκίδου

Καθηγήτρια του Δικαίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Στη Νομική Σχολή του Α.Π.Θ.